Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 32 (532) ◆ П'ятниця, 19 лютого 1993 року ◆ Ціна 5 крб.

РІШЕННЯ

Комісії Верховної Ради України мандатної і з питань депутатської етики

17 лютого 1993 року

Комісія Верховної Ради України мандатна і з питань депутатської етики розглянула на своєму засіданні ситуацію, яка склалася у Верховній Раді 16 і 17 лютого цього року, і прийняла таке рішення.

Перше. Вважати, що Голова Верховної Ради Плющ І. С. не порушив Тимчасового регламенту і вніс на розгляд питання про склад Конституційного суду згідно з попередніми рішеннями Верховної Ради України.

Друге. Засудити дії народних депутатів, які блокували роботу Верховної Ради і не давали можливості головуючому нормально працювати.

Вважати, що подібні дії дискредитують Верховну Раду в очах всього народу, спрямовані не на злагоду, а на більше загострення ситуації в Україні. Закликати всіх народних депутатів вирішувати спірні питання цивілізованим шляхом, а не шляхом тиску і натовпу.

Третє. Просити Голову Верховної Ради України доручити комісіям у питаннях законодавства і законності, мандатній і з питань депутатської етики, з питань правопорядку та боротьби із злочинністю підготувати і внести на розгляд Верховної Ради зміни і доповнення до Тимчасового регламенту засідань Верховної Ради, які б регламентували поведінку народних депутатів під час засідань Верховної Ради і виключали можливість блокування проведення сесії.

Четверте. Звернутися із закликом до народних депутатів, і в першу чергу до членів Президії Верховної Ради, дотримувати закону і брати участь у пленарних засіданнях.

Списки народних депутатів, які без поважних причин не з'являються на сесію, оперативно публікувати в газеті «Голос України», як

(Закінчення на 2-й стор.).

Про тих, хто в Україні працює

ПОХВАЛЬНЕ СЛОВО БАРАНІВСЬКОМУ ФАРФОРУ 9

Коли б поет зупинив свій погляд на ніжних дівочих пальчиках, які тонюсіньким пензликом з білячих лапок мережать візерунки на тонкостінному баранівському фарфорі, то він неодмінно написав би натхненні вірші на честь краси, яка так гармонійно сплітається у цих барвах людських рук. А може, й добре, що поети не бувають у цехах, де диво народжується, бо якщо вони справжні поети, то насамперед побачили б, яка то вже трудна робота — тонкостінний баранівський фарфор...

Можна б, звичайно, й промовчати про нелегку, переважно жіночу, значною мірою ручну працю на цьому підприємстві, яке має майже двохсотрічну історію. Але сказати треба: попиваючи каву з вишуканих чашечок, спробуйте відчути тепло рук, що їх випестували.

Що, здавалось би, тарілка чи кухоль? Справа ця з прадавніх часів звична. Але ж і я подивувалася, дізнавшись, що для їх виробництва потрібно 190 компонентів, з яких у Баранівці є тільки розкішна поліська глина. Решту завозять з Росії, бо в Україні жодне підприємство їх не виробляє.

Бідкався директор заводу Володимир Васильович Савич, що державні мужі, які мали б дбати про міцність нашої незалежності, вдалися в політику, забувши про економіку. А без останньої, як відомо, сильної держави не може бути. Отож і доводиться мізкувати, як усе ж утримати колишніх постачальників окислів металів, свинцю, кадмію, кобальту, хрому, золота, щоб не допустити спаду виробництва, зберегти і кадри, і робочі місця.

Неймовірними зусиллями це вдається зробити — на жодну тарілку не зменшився випуск посуду. Щоправда, замість 70 кілограмів препарату рідного золота на місяць, як це було раніше, нині баранівці можуть дозволити собі використати лише 700 грамів — на унікальні, ручного розпису сервізи. А це означає, що художники вже повинні виявити нові грані свого таланту, щоб посуд від такої економії не втратив привабливості.

(Закінчення на 9-й стор.).

КОНФЕРЕНЦІЯ ФЕРМЕРІВ ЗАКАРПАТТЯ

Проблеми становлення нових відносин на селі обговорювалися вчора в Ужгороді на обласній конференції фермерів. На Закарпатті зареєстровано 501 фермерське господарство, але бажаючих зайнятися індивідуальним сільськогосподарським виробництвом значно більше.

Та для них не завжди створюються належні умови. Про підтримку перших фермерських здобутків, поповнення їх рядів, об'єднання зусиль для подолання труднощів і перешкод, насичення ринку продукцією полів, садів і ферм йшлося на обласній нараді «газд». Обрано делегатів на четвертий всеукраїнський з'їзд фермерів.

КРИТИЧНА МАСА НЕЗЛАГОДИ

Так небагато для цього треба — шматок картону і трохи фарби, щоб з'явилося над натовпом слово, яке зупиняє заводи і паралізує цілі міста: «Страйк»...

Вже який рік воно лихоманить країну, і дивуватися, очевидно, треба не з того, що ростуть ціни, а тому, що їх є до чого ставити. І якщо перші страйки трудових колективів ще можна було зрозуміти: вдаватися до них людей примушувала втома від невизначеності, непевності, то тепер ми всі вже втомилися від самих страйків.

Втомилися від здирництва, егоїзму здорових, дужих — ладних урвати у немічних і сиріт останній шматок.

І найстрашніше, мабуть, в усьому цьому навіть не те, що кожен страйковий день примушує нас все тугіше затягувати паски, а те лавиноподібне наростання всезагальної озлобленості — і серед тих, хто залишає замість себе на робочому місці картонку з написом «Страйк», і серед тих, по кому той напис болюче б'є. Хтозна, до якої межі ще може наростати та критична маса? Критична маса незлагоди, яка починається з нас самих і перебороти яку, стримати можемо тільки ми самі — в цеху, в парламенті, в своїй душі...

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ПРОФСПІЛКИ ПІДТРИМУЮТЬ ВУГІЛЬНИКІВ

Вжити заходів до врегулювання конфлікту у вугільній галузі, а також переглянути рішення, що ущемляють права трудових колективів та інтереси трудящих України у сфері заробітної плати, власності, управління підприємствами. закликали Кабінет міністрів галузеві профспілки, що входять до Федерації профспілок України.

Одночасно профспілки звернулись до трудових колективів та професійних спілок із закликом утриматися від масових акцій протесту, страйків в даний час, коли йдуть переговори профспілок з урядом по укладенню Генеральної угоди на 1993 рік.

ВРУЧЕНО ВІРЧІ ГРАМОТИ

Учора в Маріїнському палаці Надзвичайний і Повноважний Посол Словацької Республіки в Україні Роберт Гаренчар вручив вірчі грамоти Президенту України Леоніду Кравчуку.

Після урочистої церемонії відбулася бесіда Л. Кравчука з Р. Гаренчаром, під час якої сторони обговорили перспективи взаємовідносин між двома незалежними державами.

* * *

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Бельгії Володимир Василенко вручив вірчі грамоти королю Бодуену.

Після процедури вручення відбулася розмова короля з послом. Вона тривала майже вдвічі довше, ніж звичайно прийнято за королівським регламентом.

ЗАТРИМАНО ТЕПЛОХІД

Теплохід «Н. Новиков», який вийшов 9 лютого з Миколаєва на Нідерланди з п'ятьма тисячами тонн соняшнику на борту і який за наполяганням управління Служби безпеки по Миколаївській області затриманий прикордонниками на рейді Іллічівська, стає під розвантаження. Підставою для цього стала нібито телеграма з Міністерства сільського господарства і продовольства України, одержана Одеською облдержадміністрацією. З таким поворотом подій не згодний відправник цінного товару — акціонерне товариство Украгробізнес. Воно має намір, за деякими відомостями, звернутися з позовом до суду за заподіяння шкоди від зриву контракту.

НАКАЗАНО СВЯТКУВАТИ

Командуючий Чорноморським флотом віце-адмірал Едуард Балтін 17 лютого видав наказ № 32 «Про святкування на Червонопрапорному Чорноморському флоті Дня захисника Вітчизни». 23 лютого, говориться в наказі, провести урочисте підняття військово-морських прапорів, стройові марші, покладання квітів до військових меморіалів, поховань та пам'ятників, організувати у військових частинах та на кораблях дні відкритих дверей, зустрічі з ветеранами Великої Вітчизняної війни та Збройних Сил.

Командуючий ЧФ закликає моряків-чорноморців, ветеранів флоту підтримувати і зміцнювати обороноздатність південних рубежів Росії та України.

ЯК ДОБРІ СУСІДИ

Сьогодні у Кракові відкрилася українсько-польська конференція «Нові заклики — нова відповідальність», яка проходить під патронажем Комісії у закордонних справах Верховної Ради України та сейму Республіки Польща.

У роботі цього авторитетного зібрання беруть участь відомі державні й громадські діячі двох сусідніх країн, підприємці. На форумі обговорюватимуться шляхи пожвавлення взаємовідносин України та Польщі. З українського боку організатором конференції є міжнародний фонд «Відродження».

Тарас ПЕТРІВ.

У БРЮССЕЛЬ, у штаб-квартиру НАТО для участі в конференції по безпеці у Європі відбула делегація Головного штабу Збройних Сил України. Делегацію очолює виконуючий обов'язки начальника Головного штабу генерал-полковник Анатолій Лопата.

Парламентська хроніка

ВЕРХОВНА РАДА СТАЄ РИНГОМ

Денне і вечірнє засідання 17 лютого

За часів комуністичного режиму під час так званих виборів на видноті виставляли гасло «Товариші! Оберемо до складу Рад кращих синів і дочок нашої Батьківщини!» Спостерігаючи упродовж двох днів за герцем довкола питання про обрання Конституційного Суду колишньої партноменклатури і демократичної парламентської меншості, думалося: «Кепські справи твої, Україно, якщо нинішні народні обранці — найкращі сини й дочки твого народу».

Нарешті після карколомних стрибків цін, шаленої гіперінфляції, тотального зубожіння народу ми наздогнали і навіть перегнали Росію. За ступенем брутальності нашого депутатства, ненависті один до одного, відірваності від реалій життя, ігнорування елементарних норм не тільки депутатської етики, а й просто людської поведінки. Було тяжко спостерігати, як депутат депутатові доводив, що якщо почнеться бійка, то він розмаже колегу-законодавця по стінці. Отакої!

В пору, коли західні експерти серйозно прогнозують повторення в Україні голоду 33-го року, якщо не здолається енергетична криза, коли вже є неподинокі факти загибелі людей від недоїдання, а злочинці усіх мастей, не криючись, розкрадають державу, обранці народу ведуть суперечку, хто кого подужає, якщо дійде до кулаків.

Найкраще охарактеризував нинішню ситуацію депутат Л. Табурянський:

— Люди не крокують сьогодні вулицями з гаслами «Хай живе Народна Рада!» чи «Геть комуністів!» Вони сьогодні розв'язують де інші проблеми: що їсти, як знайти роботу, де взяти гроші? Давайте подивимось на себе в дзеркало і запитаємо: хто ми такі? Ми дійшли до тієї межі, за якою всі можемо стати злочинцями. Ми скоюємо злочин проти свого народу. Ми, вгодовані, зодягнені, взуті, на машинах, з квартирами, відірвалися від простого люду, який нас обрав, і не розуміємо вже його болей. Схаменіться, депутати!

Вибори Конституційного Суду так і не відбулися. Заблокувавши їх, Народна Рада одержала-таки міні-перемогу. Головуючий І. Плющ оголосив, що парламент переходить до розгляду інших питань.

Депутат О. Ємець представив сесії проект закону про Кабінет міністрів України, який визначає його права та обов'язки, роль і місце в системі владних структур, взаємини з іншими державними органами. В основу проекту покладено концепцію, згідно з якою на перехідний період становлення ринкової економіки, формування відповідного їй державного механізму Кабінет міністрів має зберігати статус повноважного й авторитетного органу виконавчої влади з реальними правами на управління суспільними процесами. Після обговорення проект закону про Кабінет міністрів України було вирішено відправити на доопрацювання.

Потому сесія розглянула проект положення про комісію з питання дотримання Верховною Радою регламенту. Доповідач депутат І. Пасічник сказав, що вивчення парламентської практики інших держав показує, що такі комісії створено для координації роботи законодавчих органів у багатьох країнах світу, і запропонував створити таку комісію і в нашій Верховній Раді. Деякі депутати, навпаки, вважали, що створювати таку комісію немає сенсу, бо виконувати її функції успішно могла б мандатна комісія. Підбиваючи підсумки обговорення цього питання, І. Плющ сказав, що треба ще раз узагальнити всі пропозиції і повернутися до розгляду цього питання.

Насамкінець сесія перейшла до розгляду «різного».

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Інтерв'ю у кулуарах

Безперечно, обрання Конституційного суду стало найважливішим питанням засідань Верховної Ради України 17 лютого. Яка у зв'язку з цим склалася ситуація, відомо. А от як її оцінюють самі депутати?

Олесь ШЕВЧЕНКО: Прокомуністична депутатська більшість хотіла обрати Конституційний суд (у запропонованому складі. — О. Є.), щоб на 10 років гарантувати собі спокійне життя. Але такий неокомуністичний переворот безперспективний. Якби він стався, то тривав би дуже недовго. КС — це інстанція, щодо якої не має бути жодних сумнівів: ні стосовно кандидатів у члени, ні стосовно процедури їх обрання. А такі сумніви, на жаль, є.

Олександр МОРОЗ: Політичні сили, котрі втрачають авторитет у суспільстві й бояться відповідальності за власну політику, використовують обрання КС для політичних суперечок, щоб відвернути увагу від актуальних проблем. Тут можна говорити і про юридичну безпідставність протесту Народної Ради. Їм просто було потрібно заявити, що вони є політичною силою, що вони єдині і щось захищають. Але незрозуміло, що саме... Ми втратили багато часу на політичні дискусії, а інколи навіть на політичні авантюри замість справжньої роботи заради розбудови держави. Через такий політичний екстремізм ситуація в Україні сьогодні гірша, ніж в інших республіках колишнього Союзу.

Володимир ЖУКОВ: Вважаю, ситуацію створено штучно. Якщо нинішній склад КС не задовольняє чиїсь політичні амбіції, то Президент і Голова Верховної Ради, які мають право вносити кандидатури, могли б далі виправити становище. А головне, ми втрачаємо час, тоді як економіка продовжує падати.

Василь РУДИК: КС треба обрати, бо він має перевіряти відповідність законів, указів, декретів Конституції держави. Але обирати його треба тоді, коли Верховна Рада прийме нову Конституцію.

Олексій ЄВСІКОВ.

Без трансляції

Оскільки 18 лютого правочинність сесії знову не була підтверджена через відсутність кворуму, відбулося спільне засідання постійних комісій — без телерадіотрансляції. Втім, сенсацій і тим більше скандалів там не було, можливо, саме тому, що телекамери не працювали, а може, емоції вихлюпнулися за два попередні дні. Протягом години Голова Верховної Ради Іван Плющ зробив досить кваліфікований аналіз економічного стану держави. Особливу увагу звернуто на проблеми села. Сказано, що зміни у цій царині на краще неможливі через відсутність правових та економічних механізмів уведення в дію всіх прогресивних законів та декретів, прийнятих парламентом і урядом. Щодо питання про право на торгівлю землею: «Якщо при нинішньому вакуумі влади — я не боюсь цього слова — дати ще й право торгівлі землею, то нам залишиться тільки збиратися отут, та й годі. Це — буде. Але нам треба визріти, виробити відповідні механізми». Торкаючись проблем промисловості, І. Плющ зауважив, що з 5 тисяч промислових підприємств половина знаходить можливість виходити на європейський і світовий ринок, але на заваді стоїть те, що уряди, парламенти і банки Росії та України не можуть порозумітися між собою, а це необхідно, бо «бідному легше домовитися з бідним, а Україна й Росія якраз однаково бідні». Втім, це — вже з другого, заключного монологу Івана Степановича. Ще один пункт, до якого протягом засідання глава парламенту повертався постійно: і «більшість», і «меншість» повинна працювати і — геть бойкот. «Зареєструйтеся — тоді будемо говорити». Один з виступаючих сформулював це трохи інакше: нам варто ділитися не на правих і лівих, а на відповідальних і безвідповідальних...

Віталій ЖЕЖЕРА.

Інтерв'ю в кулуарах

Висловити свою позицію щодо перипетій в роботі сесії та проаналізувати останні декрети уряду ми попросили колишнього прем'єр-міністра України, народного депутата Вітольда ФОКІНА.

— Щодо зриву роботи сесії, вважаю, що Народна рада зайняла абсолютно непродуктивну та непродуману позицію. Розумію, що свої ідеї треба відстоювати, але цей спосіб не є «дорогою до храму». Так чи інакше, вона не зможе отримати більшості голосів депутатів. Просто-напросто депутати, що до неї входять, позбавили себе можливості висловити свої думки з трибуни сесії. Від цього, гадаю, авторитет Народної ради лише впаде.

Стосовно уряду, його останні декрети я підтримую. Без сумніву, сьогодні потрібно знайти механізм, що дозволить державі одержувати стабільні валютні надходження. Але в такій ситуації справді добра ідея інколи реалізується не дуже вдалими засобами. Крім того, декрети приймаються дещо поспіхом, без детальної проробки і не завжди враховують реалії життя. З іншого боку, тут палиця має, як кажуть, два кінці і зволікати не можна, і водночас безоглядно приймати рішення також ризиковано. Якщо врахувати, що в Мінекономіки сьогодні багато людей, що не мають права зватися професіоналами, ефективність декретів, що ними розробляється, викликає сумнів. Не знаю, за якими критеріями формується це міністерство, але останнім часом воно перетворилося зі штабу державної економічної політики з величезним інтелектуальним потенціалом на безпорадний орган. Переконаний, що урядові потрібно негайно знайти і призначити нового розумного міністра економіки, бо без нього жодних змін на краще не буде.

Щодо деякої відірваності виконавчої влади від парламенту, її незалежності, — я за. Як колишній прем'єр, саме із-за цього постійного узгодження законів з парламентом я втратив багато можливостей. Отже щиро радію за свого колегу Леоніда Кучму, якому нарешті дозволили працювати з розв'язаними руками і ногами. Зичу йому успіху: додаткові повноваження, дані урядові, дозволяють ефективно працювати.

Записав **Андрій БОЄЧКО.**

РІШЕННЯ

Комісії Верховної Ради України мандатної і з питань депутатської етики 17 лютого 1993 року

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

це передбачено в Законі про статус народного депутата.

Запропонувати керівництву Верховної Ради виключити факти видачі добових і заробітної плати, а також плати за проживання в готелі Верховною Радою тим народним депутатам, які без поважних причин не беруть участі в пленарних засіданнях і роботі постійних комісій.

П'яте. Засудити практику передачі карток іншим народним депутатам і реєстрації та голосування за депутатів, які відсутні у залі. Таким фактам давати відповідну оцінку і повідомляти про них на пленарних засіданнях.

Шосте. Комісія вважає недопустимим відкриті або завуальовані образи з боку окремих народних депутатів під час пленарних засідань, а також в засобах масової інформації на адресу керівництва Верховної Ради України, головуючого на сесії, а також народних депутатів.

Сьоме. Комісія констатує, що останнім часом у виступах окремих депутатів на пленарних засіданнях та в засобах масової інформації все частіше лунають неетичні, грубі нападки в цілому на Верховну Раду. Перекручуючи закріплену у статті 2 Конституції України назву «Ради народних депутатів», вони називають їх «совітські органи влади», Верховну Раду — «раковою пухлиною на тілі України», «політичним покійником» тощо.

Подив і нерозуміння викликають подібні вислови, особливо від депутатів, які перебувають на постійній роботі у Верховній Раді і самі в першу чергу повинні бути провідною силою в підвищенні ефективності її діяльності та авторитету.

Комісія підтримує численні звернення виборців, які пропонують тим, хто не хоче працювати у Верховній Раді — «єдиному органі законодавчої влади України» (ст. 97 Конституції) або вважає, що не може принести їй користі, добровільно скласти свої депутатські повноваження і не ображати в цілому Верховну Раду, не заважати працювати тим народним депутатам, які відчувають відповідальність за долю народу України.

В умовах складної соціально-економічної ситуації в державі, погіршення життєвого рівня народу недопустимими і безвідповідальними є виступи і дії депутатів, які можуть призвести до нагнітання напруженості і конфронтації в суспільстві, розпалювання міжнаціональної або міжконфесійної ворожнечі, створення будь-якого протистояння.

Комісія закликає народних депутатів України відмовитися від своїх політичних амбіцій, об'єднати зусилля на вирішенні злободенних питань життя нашого суспільства, працювати в атмосфері злагоди, виваженості і взаємоповаги.

Розпорядження представника Президента України у м. Києві

Про заходи, пов'язані з припиненням роботи деякими підприємствами міського транспорту

У зв'язку з припиненням з 16.02.93 роботи деякими підприємствами міського транспорту Києва:

1. Довести до відома всіх трамвайно-тролейбусних депо міста, що за кожний день припинення роботи виплата їм дотації з міського бюджету буде зменшена на суму середньоденних витрат.

2. Доручити міському фінансовому управлінню за рахунок зменшення дотації з бюджету державному комунальному підприємству «Київелектротранс» відшкодовувати підприємствам за їх зверненнями:

2. 1. Витрати по експлуатації відомчого транспорту, залученого для перевезення пасажирів в дні припинення роботи підприємствами міського транспорту;

2. 2. Збитки, понесені підприємствами в результаті вимушених прогулів їх працівників внаслідок припинення роботи підприємствами міського транспорту при задоволенні судовими органами відповідних позовів цих підприємств;

2. 3. Витрати автотранспортним підприємствам, що працювали з підвищеним навантаженням.

3. Директору ДКП «Київелектротранс» Дмитренку В. В. зробити розрахунки по депо, виходячи з реалізованих проїзних квитків на лютий поточного року, і перерахувати відповідні суми за кожний день простою фінансовому управлінню для подальшої оплати відомчого транспорту, залученого для перевезення пасажирів.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на голову Департаменту енергетики, транспорту та зв'язку Данькевича І. П. та начальника міського фінансового управління Падалку В. М.

Представник Президента І. САЛІЙ.

м. Київ
18 лютого 1993 року

ПОМИРИТИ ВІРУЮЧИХ

З цією метою в Україні перебуває делегація Всесвітньої ради церков та Конференції європейських церков, яка відвідала Чернігів, Луцьк, Рівне, Корець, Володимир-Волинський. До складу делегації входять екзарх патріарха Константинопольського у Франції митрополит Єремія, преподобний Герхард Лінн (Швейцарія), професор Берж Фуре (Норвегія), пані Джин Мейланд (США), пан Кіров (Болгарія).

Делегацію прийняв і мав з нею бесіду віце-прем'єр-міністр М. Жулинський. Він висловив подяку членам делегації за доброзичливу увагу до наших міжконфесійних проблем та допомогу у їх розв'язанні. Міжконфесійні конфлікти, зазначив М. Жулинський, є об'єктивним наслідком подолання тоталітарної спадщини в релігійній політиці.

В свою чергу митрополит Єремія висловив подяку державним органам України за розуміння завдань делегації, надання їй всіх можливостей для ознайомлення з проблемами релігійних течій в Україні. На думку митрополита, слід було б урахувати західний досвід співіснування різних конфесій в межах однієї країни. Настав час забути чвари і робити одну спільну справу — відроджувати Україну.

Нотатки небайдужого

ТРИ НЕДРУГИ НАШОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

В одному з недавніх виступів Президент України Леонід Кравчук висловився в тому дусі, що є ще в нашому краї сили, які закликають проливати кров за те, щоб Україна позбулася державності, і просив пояснити, звідки ці сили беруться.

Спробуймо поміркувати над цим непростим питанням.

ВІДСТОРОНЕНІСТЬ

Пригадаймо для початку, ким ми були в СРСР. На мою думку, ми були ошуканими пропагандою людьми. Всюдисуща, як повітря, завжди розбавлена елементами дезинформації, вона робила всіх нас «совками», спрямованими думками на Москву, яка не те що сльозам — крові не вірить. Ця спрямованість на далекий ідеалізований центр сприяла виробленню кожним із нас під пильним компартійним керівництвом такої власної життєвої позиції, коли заохочується зневага до всього місцевого.

«Так отой Петро, що тепер у Президії засідає, він же з нашого села. Ми його як облупленого знаємо. Його батько, коли ще організовували колгосп...» — і пішло, і поїхало. І що не скаже говіркий добродій, усе підтвердить просту й дохідливу думку: з нашого села (району, області) ніколи нічого путнього не виходило.

Ця вихована століттями рабська звичка нашої меншовартості у власних очах, власного упосліждення тримається на переконанні, що справжнє життя, звісно, плине швидким потоком, але не тут, де живемо ми; що справжні видатні люди народжуються далеко звідси; що справжня політика робиться поза Україною; що сама Україна — нещаслива, немудра, обкрадена, безталанна, зґвалтована.

Що ж, цей гіркий додаток до українського національного характеру зайвий раз засвідчує, що небезслідно для нашого народу проминули століття після розпаду Київської Русі. Не варто розцінювати цю нову рису як суто негативну. Є в ній здоровий критицизм, забарвлений відчутною часткою незнищенного українського гумору. І все ж скажемо прямо: зародившись в глибині минулих століть, ця риса нашої провінційності, меншовартості весь час допомагала українцям самозаспокоюватися: якось воно та буде — і далі, не нарікаючи на долю, нести на собі рабське ярмо. І часом навіть соромитися назви свого роду, у той же час із захопленням, з непідробним зацікавленням і навіть замилуванням зазирати до віч людей з іншого племені: «Ти диви, таке мале, а вже чорне!»

І тут буде доречно — задля контрасту — згадати бодай одну рису з національного характеру росіян. Де б вони не перебували—у себе на батьківщині чи в інших землях — завжди знають собі ціну. Наприклад, опинившись в українських межах, вони швидко освоюють роль «старшого брата» і при нагоді полюбляють нагадати аборигенам: «Мы — русские! Русский характер! Русский бунт!!» І часом навіть передають куті меду.

Українці здебільшого спокійно вислуховують таке хизування. І тільки росіяни, перелічуючи свої національні досягнення, виголошують з надривом ще й такий: «Русский город Севастополь!!!», українці можуть напівжартома додати: «И русский герой матрос Кошка».

— Да, русский, именно русский! Читайте в Энциклопедии: «Кошка Петр Маркович, русский матрос, герой севастопольской обороны 1854—1855».

— Еге ж, «русский». Тільки знайшовся в українських мами й тата в Ометинцях під Гайсином і має від народження прізвище Кішка... Викиньте свою брехливу московську енциклопедію псові під хвіст!..

Але така реакція тільки тоді, коли вже дуже заллють сала за шкуру. А так українці потихеньку собі думають: за ту Росію ще мало хто й чув, а в Криму козаки з турчинами й татарами ставали на герць, потім браталися, а далі знову випробовували міць своїх шабель.

А тепер спробуйте-но уявити українця, який сказав би з похвальбою чи екзальтацією: ми — українці! Якщо вже за нагальної потреби він вимовить ці слова, то після них або зітхне тяжко, або усміхнеться сумно, або махне рукою безнадійно.

Це маю на увазі наших, так би мовити, українських українців. А ті, що волею долі опинилися на схід від нас, здебільше давно зросійщились, і хіба що у снах, у підсвідомості до них підступає Україна-Мати і, наче малих, люляє їх, дорослих і навіть старих уже своїх невірних дітей. Прокинувшись, вони зразу ж забувають ці видіння.

І тільки українці, які віддавна призвичаїлися до заокеанського життя і зберегли свої українські душі, не давши їм перефарбуватися із синьо-жовтих у якісь інші барви, кажучи «ми, українці», не мають у душах ні гіркоти, ні каяття, а тільки світлий вогонь з далекої Батьківщини, який їх підтримує і якому вони повік вдячні.

З цього всього мушу зробити висновок, що оті тяжкі зітхання українських українців не від їхньої природи, а набуті за довгі століття, внесені до національного характеру зовнішніми силами. І якщо тепер серед тутешніх українців можна часто почути такі висловлювання, як «наша хата скраю», чи «нехай вам будуть риба й озеро», чи «хай буде гречка, аби не суперечка», то це свідчить про наше небажання встрявати в конфлікт, про нашу волячу терплячість, поступливість, демократичність. Повагу до думки опонента. І, зрозуміло, про неповагу до власної думки.

Отже, першим недругом незалежної України є деяка відстороненість українців від державної справи.

МИ — ЛЮМПЕНИ

Хто із селян в Україні мав землю, той не залежав ні від Миколи Кривавого, ні від Йосифа Грізного, а тільки від сонця, хмар та ще від поту, пролитого на лані. Проте «керівна та спрямовуюча» сила СРСР не могла погодитися з таким станом речей, коли на неї не моляться. І щоб домогтися свого, вона вправно використовувала головні люмпенські поривання— заздрість і ненависть. До всіх. Ці безрукі (не тому, що каліки, а тому, що не шанували праці людської) конфісковували в хліборобів зерно, а їх самих висилали в далекі світи. Так хліборобів зробили «середняками»: спереду і ззаду по торбі, а самі — посередині. Голод 1933 року не тільки позбавив життя кілька мільйонів хліборобів — він знищив селянина і народив масового поденника, люмпена на селі.

Ми, люмпени, з майданів 1937 року кричали: «Постріляти ворогів народу, як скажених псів!» І нещасних, здатних у майбутньому зорганізуватися, щоб перешкодити можновладцям чинити розправу над народом, із задоволенням розстрілювали, виконуючи нашу волю, волю країни люмпенів.

Події після перевороту 1917 року люмпенізували населення велетенської імперії. Усі ми, мешканці СРСР, стали такими, якими й хотіла нас бачити компартія: по-холуйськи лояльними до влади, по-солдатськи легкими на підйом, по-піонерськи завжди готовими за шмат хліба (рідко коли з маслом) на подвиг і на підлість. Наші люмпенські ідеали: знайти теплий закут, смачно попоїсти, розмножитися й спокійно померти. В люмпена немає національності, немає батьківщини. Немає совісті. Він залишається поза політикою й мораллю.

Наше люмпенство — найстрашніший спадок червоної імперії. У нас утворилися стійкі стереотипи поведінки. Позбавлені реальних прав і приватної власності, люди протягом усього життя обурюються несправедливими діями місцевих можновладців і сподіваються на захист чи допомогу центру. Це було в СРСР, це ж — за інерцією — маємо й у незалежній Україні. До нас ще не дійшла та істина, що мода на люмпенство минулася, що працездатним членам демократичного суспільства надано велике право дбати самим за себе. Зрозуміло, поважаючи Кримінальний кодекс і мораль. Іншими словами, врятування потопельців — справа рук самих потопельців.

Останніми роками ми, люмпени, наглухо відлучені од великої політики, нарешті по-справжньому, по-серйозному і, зрозуміло, по-люмпенськи входимо до неї. Зі страйками, скандалами, голодовками, квартирними крадіжками, політичними вбивствами, спекуляціями на мільйони «купованців». Ми, пролетарі, нарешті єднаємося, хоча від цього нікому не стає ні тепліше, ні ситніше.

І все ж тепер зароджується й утверджується світла надія, що ми допрацюємося до того часу, коли в Україні розвинеться багатомільйонний середній клас — опора демократії, могильник люмпенства та чиновницької тиранії. Власник котеджу й землі не дозволить шантажувати себе загрозою голоду чи звільненням з посади, його не спровокуєш на люмпенський заколот. Саме завдяки середньому класові суспільство почне виходити із соціальної льодовні, відтавати, вирівнюватися, м'якшати душею, насотуватися духовністю.

Та поки що другим недругом незалежної України є наше люмпенство— частка великої спілки люмпенів з держав колишнього СРСР, котра й досі стоїть на сторожі «завоювань соціалізму» і водночас є його бранцем.

НАШ ЗАПЕКЛИЙ «ПРИЯТЕЛЬ»

На підмогу цим внутрішнім недругам незалежної України поспішає ще один — велемовний, підступний, захланний. Це — російський шовінізм, який надійно прижився як на самій Україні, так і на своїй батьківщині. Один з його різновидів — надзвичайно мобільний, такий, що не визнає меж, — журналістський шовінізм, виплоди котрого, як і раніше, заповнюють окремі московські видання, які намагаються щоденно капати нам на мізки, прагнучи привести нас до думок про необхідність відновлення Союзу. З цією метою вони не зупиняються навіть перед звичайнісінькою, перепрошую за непарламентський вислів, брехнею. Для підтвердження цього висновку назву кілька публікацій з № 49 московського «Патриота» за минулий рік. Ось матеріал «Мысли под стук колес». Яку ж думку «стукнуло» авторові? А ось яку: «Мы нередко говорим, что это невозможно — разъединить и поссорить Украину и Россию. Почему невозможно? У нас все возможно, если народы будут безмолствовать, а в это время от их имени будут вбивать клин и дальше».

Так проти кого автор настроює читача? Проти керівників, у тому числі й України! І цим вбиває свого, геть непотрібного Україні, клина між українськими політиками, обраними на високі посади народом, і самим народом. Невже московські діячі різного масштабу вважають, що без їхнього втручання в Україні й вода не освятиться?

«Патриота» не обходить та кожному в Україні зрозуміла істина, що в нас немає ні партій, ні рухів, ні окремих людей, які виступали б проти Росії. І якщо ми у Росії щось критикуємо, то тільки імперське устремління тих її керівників, яким хотілося б долучити до російських Владивостока й Калінінграда ще й Київ з Донецьком та Сімферополем.

А ось деякі витяги з матеріалу «Вихри враждебные над ненькой Украиной...»: «...Простой народ (Украины. — Б. С.) не хочет, не приемлет развала государства», «Перелицовка истории на Украине идет полным ходом», «Да, все к концу 1992 года было готово для гражданской войны на Украине». Чи варто коментувати це словоблуддя? Адже «простой народ» сказав своє вагоме слово на грудневому референдумі: у «перелицьованій історії» протягом семи десятиріч компартійні ідеологи досягли таких божевільних успіхів, що тепер, щоб очистити її від потужних нашарувань неправди і подати народові саме такою, якою вона є насправді, треба чимало попрацювати. Що ж до пророцтва про недалекий початок в Україні громадянської війни, то автори «Патриота», очевидно, знають, про що ведуть мову.

Про це свідчить наступний матеріал — «Тихий Днестр». Його автор доводить, що росіяни в Молдові — миротворці, яким протистоять «кишиневські загарбники». Автор дуже хотів би увічнити на Дністрі присутність Росії. У цьому теж немає нічого надприродного. Це намагання стало таким звичним, що про нього не варто було б і писати, якби операція «Придністровська республіка» не була репетицією перед новою операцією під назвою, скажімо, «Республіка Крим» чи «Новоросійська республіка». Щоб одним махом і Севастополь знову став «городом русских моряков», і Україні зменшилося клопотів із зросійщеними територіями. Та й Придністровська республіка нарешті возз'єднається з матір'ю-Росією. Ото вже буде радощів!..

Тож отой автор, що пророкує громадянську війну в Україні, знає, про що каже.

Російський шовінізм — третій недруг незалежної України, який вправно використовує для своїх цілей двох попередніх її недругів.

Отже, до сил, що закликають проливати кров за те, щоб Україна позбулася державності, належать: окремі риси нашої ментальності, «виховані» протягом століть численними ворогами України; люмпенство, «подароване» нашому народові переворотом 1917 року; російський шовінізм, який, відколи існує, не дає можливості Україні підвести голову, по-справжньому розвинути культуру, економіку, поставити, зрештою, власну державність врівень з іншими державами.

Наше суспільство прикуте сталевими ланцюгами до минулих кривд. Щоб нам усім разом рушити вперед, треба розірвати ланцюги, накладені на наші душі безпощадним минулим.

Борис СИДОРЕНКО.

НЕ ТРЕБА НАМ МАРКИ НІМЕЦЬКОЇ...

У Кабінеті міністрів України відбулася чергова прес-конференція віце-прем'єр-міністра, міністра економіки України Віктора Пинзеника.

Мова йшла про ряд декретів, щойно прийнятих урядом. Зокрема, декрети «Про систему валютного контролю і валютного регулювання», «Про особливості застосування статті 4 Декрету Кабінету міністрів України «Про систему валютного контролю і валютного регулювання» та «Про порядок здійснення розрахунків у іноземній валюті» встановлюють принципи внутрішньої повної та часткової конвертованості українського карбованця. Введення повної конвертованості на сьогодні неможливе, оскільки вона повинна грунтуватися на розвинутому міжбанківському ринку та невисоких темпах інфляції. Отже, поки що вводиться часткова внутрішня конвертація українського карбованця. Для сприяння розвиткові валютного ринку, стабілізації курсу українського карбованця, стимулювання експортної діяльності учасники зовнішньоекономічної діяльності віднині зобов'язані продавати на міжбанківському валютному ринку України через уповноважені банки 50 відсотків своїх валютних надходжень (до речі, російські рублі також визнано валютою).

Оцінюючи цей пакет декретів на попередньому засіданні уряду, Прем'єр-міністр України Леонід Кучма назвав його винятково важливим і попросив схвалити, незважаючи на небездоганні юридичні формулювання документів.

Віктор Пинзеник повідомив також, що заходи уряду щодо конвертації українського карбованця та валютного регулювання передбачають також введення карбованцевих цін (поряд з цінами у ВКВ) у валютних крамницях, щоправда, вартість товарів визначатиметься, виходячи з вільного ринкового курсу ВКВ.

Декретом «Про забезпечення сільського господарства продукцією, що імпортується для проведення весняних польових робіт» ухвалено: щоб заохотити сільськогосподарські підприємства у вчасному та ефективному проведенні посівної, їм дозволено до двох відсотків продукції використовувати на товарообмінні операції, спрямовані на забезпечення весняних польових робіт.

Декрет «Про управління майном, що є у загальнодержавній власності, в будівництві та промисловості будівельних матеріалів» делегує будівельним корпораціям, створеним у 1991—1992 роках, функції управління майном.

Андрій БОЄЧКО.

Продиктовано в номер

МАЙЖЕ ВОЄННЕ ЗВЕДЕННЯ

У Києві 17 лютого увечері зупинили страйк водії АТП-13034, таким чином ранком 18 лютого весь автотранспорт міста вийшов на лінії. Проте водії 4 трамвайних і 4 тролейбусних депо відмовились сісти за кермо. Людей підбирав по дорозі на роботу транспорт, який люб'язно надали військові. Як повідомив заступник начальника відділу міського та державного транспорту держадміністрації міста Микола Рудобаба, 22 найбільш напружених маршрути 17—18 лютого обслуговувала, крім іншої, техніка Міністерства оборони. Люди, здебільшого, підтримують рішення адміністрації не пасувати перед тими, хто оголосив населенню «війну».

ДЕШЕВШІ, НІЖ «ДОНИ» І «НИВИ»

Перші зернозбиральні машини випущено у виробничому об'єднанні «Херсонський комбайновий завод імені Петровського». Як пояснили конструктори підприємства, новий комбайн європейської моделі «Змай» поки що складається з вузлів і деталей, які надходять з Югославії. Машина не поступається «Дону» чи «Ниві», «Колосу». Вона надійна в експлуатації і значно дешевша.

На думку виробничників, для створення власного зернового комбайну Україні потрібно не менше 5 років. А поки можна використовувати модернізований «Змай».

ЗРОБЛЕНО В УКРАЇНІ

В аптеках України вперше з'явилися в продажу ліки українського виробництва для хворих на серце — «Корвалдін». Препарат не має аналогів у фармацевтичній промисловості на всій території колишнього СРСР. Він складається з 6 компонентів, серед яких — ефірна олія хмелю, винайдена колективом проблемної лабораторії Житомирського науково-дослідного інституту хмелярства.

«Корвалдін» пройшов клінічне дослідження і токсикологічне випробування, після чого одержав дозвіл на використання. Київська акціонерна фірма «Фармак» виготовила першу партію препарату — 2,2 мільйона упаковок. До кінця року буде випущено ще 800 тисяч.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

Національний банк України 18 лютого 1993 року встановлює такий курс українського карбованця до іноземних валют, на які поширюються правила валютного регулювання України:

1 австрійський шилінг	83.23
1 англійський фунт стерлінгів	1372.09
10 бельгійських франків	283.96
1 німецька марка	585.61
1 голландський гульден	520.17
1 датська крона	152.73
100 італійських лір	62.60
1 канадський долар	775.35
1 норвезька крона	137.74
1 долар США	971.82
1 фінська марка	162.33
1 французький франк	173.11
1 шведська крона	129.27
1 швейцарський франк	629.00
10 японських ієн	80.23
1 екю	1142.37
10 іспанських песет	81.99
1 ірландський фунт	1425.96
10 португальських ескудо	64.19
1 естонська крона	73.20
1 долар США по розрахунках із Індією	971.82

До відома: курс українського карбованця за 1 долар США на валютній біржі при Національному банку України 16 лютого 1993 року становив 1315.00.

Під час продажу для неторговельних операцій приймають готівку в українських карбованцях та розрахункові чеки Ощадбанку.

* * *

Національний банк України 16 лютого 1993 року встановлює такий курс українського карбованця до валют країн рублевої зони:

Код рубля	курс купівлі	курс продажу
834 (Білорусь)	1.5801	1.5959
835 (Казахстан)	1.5100	1.5251
836 (Узбекистан)	1.5100	1.5251
837 (Таджикистан)	1.3500	1.3600
838 (Туркменистан)	1.4500	1.4645
839 (Киргизія)	1.2100	1.2221
843 (Молдова)	1.3003	1.3133
844 (Вірменія)	1.1500	1.1615
848 (Азербайджан)	0.9994	1.0094
849 (Грузія)	0.8940	0.9029
853 (Латвія)	1.2500	1.2625
854 (Литва)	1.3100	1.3231
858 (Росія)	1.7385	1.7559

Під час продажу для неторговельних операцій приймають готівку в українських карбованцях та розрахункові чеки Ощадбанку.

Актуальний репортаж

ВІЙНА З САЛІЄМ: ПОЛОНЕНИХ НЕ БРАТИ

— Василю Васильовичу, поясніть як начальник парку, якими причинами викликаний ваш наказ про відпустку без оплати? Ми всі перебуваємо на робочих місцях, не бажаємо тільки виходити на лінію...

— Та чого там лапшу на вуха вішати! Салій зняв з фінансування ТТУ, чим я дітей годуватиму?

— Не хвилюйся, не залишимо. Але коли війна, то війна— полонених не брати...

Говорили кожний окремо і всі разом. Начальник другого тролейбусного парку Василь Татарчук не встигав реагувати на запитання водіїв, котрі не приступали до роботи другий день підряд. Вони підтримали четвертий тролейбусний парк, який оголосив страйк, і, по суті, з однією вимогою: підвищити тарифний заробіток водія до 46 тисяч карбованців на місяць. Решта вимог вихлюпувалась назовні вже за інерцією: поховати людину сьогодні не вистачить получки, випадки насильницької смерті водіїв не розслідуються міліцією (за останні три роки таких випадків було два), запчастин нема (2 мільйони доларів вистачить на купівлю кількох тролейбусів). Але головне — зарплата: якщо не 10 мінімальних окладів, то «хоча б 80 процентів зарплати народних депутатів, котрих висували у Верховну Раду, або розмір окладу Івана Салія».

— Чого це по телевізору нам учора вкручували, що наш заробіток — 26 тисяч, я отримую 13—15 — перевірте!.. (Я перевірив: середній заробіток за січень по парку становив 19965 карбованців, у грудні, разом з тринадцятою зарплатою і винагородою за вислугу років, — 22433).

— Василю Васильовичу, а скажіть, дорогенький, чому це, коли відправили нашого представника на велику раду в четвертий парк, замовк телефонний зв'язок у всіх підрозділах?!

— Та нічого йому сказати, тому що гра йде нечесна. Ви подивіться тільки, що вони на стіл поклали — поправки до карно-процесуального кодексу, де йдеться про посилення покарань за напад на водіїв транспортних засобів. Відчуваєте натяк?.. Якщо мене Татарчук упрохує вийти на лінію, нехай сам забезпечує мою безпеку...

— От-от, я особисто побоююсь їхати на Гарматну. Якщо виходити на лінію, то всім разом... А то наб'ють!

— Навіть якщо я і виїду на лінію, мені не оплатять, бо я ж у «відпустці»!

— Нехай заплатять дві третини заробітку за вимушений простій. Закон же як дишло... Нам загрожують звільненням, але, по суті, ми змушені страйкувати. Так що будемо вирішувати.

— Нехай вирішують у четвертому парку. Як вирішать, так і буде.

...Ішов другий день страйку. У четвертому тролейбусному депо столиці (вул. Сирецька, 25) тривала велика рада страйкарів.

Сергій ВУСАТИЙ.
Київ.

З ТОЧКИ ЗОРУ ПАСАЖИРА

Журналісти інколи теж живуть на Троєщині, отож мала змогу спостерігати за подіями «через себе». Масив нагадував великий мурашник. Біля телефонів-автоматів — черги години на півтори. Мороз — −17°.

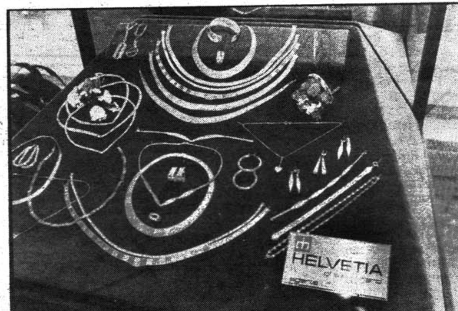
Злоба проти страйкуючих наростала, як лавина. Чого тільки на їхню адресу не говорилося!..

На мою особисту суб'єктивну думку, здійснюється терористичний акт проти держави: киян взято в заложники, щоб мати змогу шантажувати міськадміністрацію і уряд. Бо звідки ж взяти отих десять прожиткових мінімумів — 46 тисяч? А кошти на запчастини? Та з бюджету ж! А він і так тріщить. А на чий рахунок віднести збитки, нанесені страйком? На бюджетний. Отже, спочатку бюджету міста завдають збитків на мільйони карбованців, а потім з того ж бюджету вимагають ще й коштів на покращення матеріального стану транспортних засобів і на підвищення заробітної плати.

Як повідомили у пресцентрі міськадміністрації, про запчастини для тролейбусів до кінця нинішнього року представник Президента у Києві Іван Салій домовився з їх виробниками. Частково кошти виділено і на придбання автобусних двигунів. На трамваї коштів поки що місто не має. І не матиме, якщо, замість поповнення скриньки, її трощитимуть у такий спосіб.

Катерина ВОРОНЕНКО.

Такого ще не було

ВСЕ ЗОЛОТО «ГЕЛЬВЕЦІЇ» У КИЄВІ

У республіканському планетарії швейцарсько-австрійська фірма «Гельвеція» при сприянні редакції «Спортивної газети» розгорнула першу в Україні виставку золотих прикрас і годинників.

Перше, на що звернув увагу, коли піднявся на другий поверх планетарію, це... посилена охорона. Міцним хлопцям у міліцейській формі є що охороняти, бо відома фірма привезла до Києва найвитонченіші вироби із золота. Кожний окремо — це витвір мистецтва, бо вражає фантазією майстра, легкістю і красою. Ними можна милуватися годинами.

Як і швейцарськими годинниками, які у всьому світі відомі своєю точністю і надійністю. Недаремно фірма «Гельвеція» дає пожиттєву гарантію годинникам. Хтось може засумніватися: як можна милуватися годинником, у якого корпус, циферблат та ще ремінець? Прийдіть на виставку і переконаєтеся — можна. Бо тут представлені справжні вироби мистецтва. Деякі годинники існують в одному примірнику. Вони виготовляються «Гельвецією» на замовлення державних діячів, дипломатів.

Вхід на виставку платний — 2 долари. На Заході ця сума вважалася б символічною, бо організатори виставки за цю платню підготували багато сюрпризів. По-перше, кожний відвідувач виставки одразу отримує рекламний подарунок: коштовні камінці, прикраси або електронного годинника. По-друге, ваш квиток братиме участь у лотереї, в якій «Гельвеція» розігрує кожного дня о 19 годині путівку на подорож до Відня і золоту обручку. Результати розіграшу друкуватимуться у «Спортивній газеті». Але і це не все. Кожний квиток дає право купити на виставці годинник або обручку із знижкою на 20 доларів. А кожний 250-й відвідувач виставки отримує від пані Марії Петкової, яка представляє фірму «Гельвеція», намисто із перлів.

Виставка не комерційна, бо за 2 долари не збагатиться жодна фірма. А «Гельвеція», мабуть, більше роздасть подарунків, чим буде виручка від відвідування виставки. До речі, виставка побуває і в інших містах України, а її організатори чекають пропозицій від ділових людей, які можуть надати площу для її розміщення і гарантувати безпеку.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Замість презентації

ДІВЧАТА, ІНОМАРКИ І... КОНКУРС КРАСИ

Минулого вівторка журналістів запросили до салону ділера фірми «Дженерал Моторз» — «Україна моторз», де виставлені автомобілі, які реалізовує ця відома компанія, на презентацію національного конкурсу «Українська красуня». Мабуть, тому що товар тут аж надто дорогий, у нашої братії ретельно перевіряли посвідчення, а кожен крок супроводжувався пильними поглядами елегантних молодиків.

Зрозуміло, хто платить, той і музику замовляє — в даному випадку один із спонсорів конкурсу «Україна моторз». Очевидно, цим правилом і керувалися організатори презентації, які призначили її саме тут, серед... автомобілів. Прегарненькі дівчата хто ефектно, а хто не дуже, але однаково охоче позували фотокореспондентам, прикрашаючи лімузини. Чи навпаки? Правда, були тут чомусь не всі конкурсантки і ті, здається, не зовсім втямили мету цього заходу. Бо одні прибиралися, як на світський раут, а інші, як на дискотеку.

А от інформація про конкурс «Українська красуня», який, до речі, відбудеться завтра в Палаці культури «Україна», була більш ніж скупою. Так і розійшлися, не зрозумівши, що то було — реклама «України моторз» чи презентація конкурсу краси?

Валентина ПИСАНСЬКА.

Парадокси

«Нам потрібна організована злочинність...»

Він переступає закон і не приховує цього, бо речі повинні називатися своїми іменами. Він заробляє гроші (байдуже яким чином) і не сплачує податки державі. А чорний ринок — його рідна стихія. І справа не тільки в заробітку. Це — його покликання.

— Не страшно бути злочинцем?

— Просто так ніхто не прийде і не зачепить, якщо розумно поводитися і зважати на те, з ким маєш справу. Я займаюся цим п'ять років. І ще не мав серйозних неприємностей. Кого справді боюся, це пенсіонерів.

— Мабуть, літнім людям важко зрозуміти нову комерцію.

— Справа не у віці, а в психіці народу. Хіба можна вважати нормальною людину, коли чуже багатство викликає у неї не бажання досягти такого ж, а — відібрати. І головне — не для себе, а для ідеї. Тільки у нас могла статися революція сімдесят років тому. І тільки у нас вона могла затягнутися так надовго.

— Здається, ти цікавишся політикою.

— Цікавлюсь. Але стомився слухати сесію. І часу немає. Коли потрібна консультація, дзвоню до свого батька.

— Ти «переступаєш закон» вже п'ять років. Коли було легше це робити: в старому Союзі чи в новій Україні?

— Порядок легше навести на малій території. Зараз Україні важко. Адже у нас справді був бардак: замість того, щоб везти сировину за десять — сто кілометрів, везли з іншого кінця світу, щоб вся країна була задіяна. Це ж які витрати! Я за незалежну Україну. Тільки треба швидше робити закони.

— Мені здається, ти повинен бути зацікавленим у безладді. Кажуть: в каламутній воді гарно рибка ловиться.

— У нас є дві мафії: злочинна і чиновницька. Нехай перша погана, але вона щось організувала, домовилася про сировину. Вона працює, ризикує, нарешті. І головне — для людей. А чиновник бере хабара за те, щоб дозволити або не дозволити відкрити кооператив. Тобто отримує гроші ні за що. Злочинна мафія у всі часи робила і робитиме свою справу. Вона зацікавлена в стабільності, в тому, щоб законодавча криза минула. А для чиновників — благодать: продали нафту — і невідомо, куди вона пішла.

— Ти хочеш сказати, що злочинна мафія — проти беззаконня.

— Звичайно. Скажу більше — нам потрібна організована злочинність. Тільки так можна контролювати злочинний світ. І коли з'явиться який-небудь убивця-одинак, ця структура сама хотітиме його знищити. І впевнений, що в такому разі і крадіжок, і вбивств стане менше — буде контроль, і не тільки з боку міліції. У нас організована злочинність дуже молода. Вона народилася разом з перебудовою (не маю на увазі чиновницьку мафію). Ми проходимо всі стадії, якими пройшла колись Америка. Почалося приватне підприємництво — з'явився рекет. Він змогутнів і об'єднався у великі організації, які розподілили між собою території впливу. І тепер сутички бувають рідко. Хіба, коли з'являється нова молода група.

Але щоб злочинність стала організованою, потрібна нормальна законодавча система. А ця Верховна Рада неспроможна її зробити.

— Якщо будуть вибори до нової Верховної Ради, ти підеш голосувати?

— Піду.

Іван ОТКІН.

Реалії

ПОТРАПИЛИ ПІД КОЛЕСНИКОВА

ДЕЩО ПРО СТОСУНКИ КОЛЕКТИВУ РЕДАКЦІЇ ЖУРНАЛУ «КИЇВ» ІЗ СПІВЗАСНОВНИКОМ.

У березні минулого року більшість українських періодичних видань потрапили у велику скруту. Наш журнал «Київ» тільки вступив у десятий рік свого заснування, у нас було чимало гарних задумів. Руку допомоги простягнув підприємець із Криму Юрій Колесников. Нас влаштовували не тільки умови про співзасновництво, де концерн «Крим-Континенталь» брав повністю на себе всі матеріальні затрати по випуску журналу, а й те, що новий співзасновник поділяє погляди редакції. Насторожило хіба те, що під крилом концерну, крім «Києва», опинилися журнал «Україна», «Пам'ятки України», «Архітектура України», «Краєзнавство». Чи вистачить сил у Колесникова потягнути такий віз?

Усе почалося із липневої книжки журналу, коли на вимогу представника концерну було змінено поліграфічну базу нашого щомісячника. Не вдаючись у технічні подробиці, повідомимо результат: на сьогодні вийшло тільки сім номерів «Києва», з них до шести новий видавець мав номінальне відношення. Отож, в активі концерну тільки один номер. Щодалі наша робота втрачала здоровий глузд. Ми працювали, отримували зарплату, а щомісячник не виходив. Тоді ж від колег з «України» дізналися — концерн не сплачує гонорар авторам, виникли ускладнення з виходом у світ «Пам'яток України». Будь-які намагання порозумітися із Юрієм Васильовичем не знаходили відповіді. Складалося враження, що йому геть байдуже, чи приходять до читача видання, співзасновником яких він є. Ми не могли змиритися з цим. Наша настійливість дратувала Юрія Васильовича. Ми часто чули від нього: я вам плачу, я утримую журнал. Але ж в угоді про співзасновництво не було обумовлено, що головний співзасновник той, хто платить гроші! Намагаючись врятувати журнал, колектив редакції і Спілка письменників України, яка теж є співзасновником, вирішили розірвати стосунки із концерном «Крим-Континенталь».

Ми маємо людей, які згодні фінансувати «Київ», але тільки за однієї умови: щоб серед співзасновників не було Ю. Колесникова. Щоб зберегти журнал, Юрію Васильовичу, не треба жертвувати мільйони. Він має набагато простішу можливість засвідчити свою любов до української літератури. Саме такий зміст вклали ми у своєму проханні до п. Колесникова дати згоду на перереєстрацію журналу.

І ось маємо відповідь: не беручи на себе уже ніяких зобов'язань, п. Колесников вирішив залишитися серед співзасновників. Доля журналу «Київ» під загрозою.

У подібне становище може потрапити будь-яке видання. Ми звертаємося до Комісії Верховної Ради з питань гласності виступити із законодавчою ініціативою — доповнити Закон про пресу, зокрема ст. 20 в тій частині, де йдеться про розв'язання спорів щодо зміни співзасновників, додавши: коли один чи кілька співзасновників систематично не виконують зобов'язань Установчої угоди, рішенням інших співзасновників вони позбавляються права співзасновництва. А поки що редакція готується до суду.

П. ПЕРЕБИЙНІС, Л. КОПАНЬ та інші.

Прецедент

ДЕ ЗАКОН НА ДЕПУТАТА

Сто тисяч купонів виділила зі своїх коштів редакція газети народних депутатів Дніпропетровської області «Собор» сім'ї Юрія Фролова, конструктора заводу імені К. Лібкнехта, що вже сім місяців перебуває на лікуванні, не маючи лікарняних листків.

У кінці червня минулого року, їдучи на велосипеді, Фролов зіткнувся з «Москвичем». Водій авто не викликав швидкої допомоги, а сам більше чотирьох годин возив місто травмованого чоловіка. А у міліцію про цю шляхово-транспортну пригоду повідомив лише два дні по тому...

Незрозуміло події розгорталися далі: чи дався взнаки непрофесіоналізм, чи спрацював механізм «телефонного права», але слідство було відверто верховим, однобічним і, врешті, поспішно припинилося. Лікар Антон Голубицький, який рятував Юрія Фролова, повідомив, що на нього тиснули, аби у крові потерпілого неодмінно «виявився»... алкоголь.

Така сумна історія, чому Юрій Фролов став «безнадійно паралізованим і винним», як написала в редакцію «Собору» його дружина, яка самотужки розшукала свідків аварії, але так і не змогла добитися правди. «Собор» вирішив провести незалежне журналістське розслідування. Виявилося: водій винний і уникає відповідальності. А за кермом фатального «Москвича» сидів народний депутат обласної Ради, заступник голови постійної комісії з питань законодавства і правопорядку, радник представника Президента в області В'ячеслав Шабашов.

В'ячеслав Васильович належить до помітних і прогресивних депутатів, які багато зробили, щоб Дніпропетровська обласна Рада відстоювала принципи демократії, справедливості і правового верховенства. Тому дуже прикро й боляче за таку його «непослідовну» поведінку в неприємній ситуації.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Контакти

ЧАРІВНА КЛАУДІО ПРОПОНУЄ СПІВПРАЦЮ

Мініатюрна Клаудіо Стефанорі, яка гостювала протягом тижня у Києві, має повноваження посла від цілої низки крупних промислових фірм та банків Італії. Наприклад, від всесвітньовідомої фірми «Фіат», або «Ессо», або від неапольського Банку, або від італійської промислової Асоціації. Щирою українською мовою пані Клаудіо цікавиться в Україні усім, що здатне зацікавити діловий світ у рамках проекту «Європа», заснованого на взаємовигідному співробітництві між Україною та Італією. До речі, її приїзд до Києва організувало товариство «Україна — Італія», зокрема господарка представництва у Києві Світлана Солов'яненко. Привітні господарі дещо розгубилися від того, що пані Клаудіо менше уваги приділяє театрам, а більше — контактам з підприємцями Києва.

Сергій МИКОЛАЄВ.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ПОГОДА

19 лютого в Україні подекуди, 20 лютого на більшій частині території сніг, мокрий сніг, слабка ожеледь, в окремих районах хуртовини. 20 лютого на сході України тумани. Вітер західний, 7—12, у західних областях пориви 15—20, в Карпатах до 40 метрів на секунду. Температура вдень від 3 градусів морозу до 3 тепла, вночі 3—8, при проясненні подекуди до 12 градусів морозу.

По Київській області сьогодні вдень подекуди невеликий сніг, мокрий сніг, слабка ожеледь. Вітер західний, 7—12 метрів на секунду. Температура від 3 градусів морозу до 2 тепла.

Реклама

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ
Президентові України Л. М. КРАВЧУКУ

Вельмишановний Леоніде Макаровичу!

Звертаємося до вас з проханням використати ваші повноваження відповідно до пункту 7—2 статті 114—5 Конституції України. Враховуючи значення для економіки України орендних підприємств як в обсягах виробництва національного доходу, так і у фундаментальних зрушеннях відносин власності, враховуючи катастрофічний руйнівний вплив Декрету Кабінету міністрів «Про додаткове регулювання орендних відносин» на орендні відносини взагалі, на оренду як спосіб приватизації, **скасувати** Декрет Кабінету міністрів «Про додаткове регулювання орендних відносин» як такий, що суперечить пункту 6 статті 97 Конституції України в частині втручання у виключні повноваження Верховної Ради України щодо державної програми приватизації.

Народні депутати України, всього 121 підпис.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ
Голові Верховної Ради України І. С. ПЛЮЩУ

Вельмишановний Іване Степановичу!

Звертаємося до вас з проханням використати ваші повноваження відповідно до пункту 6 статті 108 Конституції України. Враховуючи значення для економіки України орендних підприємств як в обсягах виробництва національного доходу, так і у фундаментальних зрушеннях відносин власності, враховуючи катастрофічний руйнівний вплив Декрету Кабінету міністрів «Про додаткове регулювання орендних відносин» на орендні відносини взагалі, на оренду як спосіб приватизації, **зупинити** дію Декрету Кабінету міністрів «Про додаткове регулювання орендних відносин» до винесення висновку Конституційним судом України щодо відповідності цього Декрету Конституції України.

Народні депутати України, всього 121 підпис.

НА ПРОВОДІ— 167 КРАЇН

Індекс прямого зв'язку з 167 країнами світу вперше засвітився на дисплеях нової цифрової автоматичної телефонної станції, яка відкрилась у Львові. Це — перша в Україні АТС такого типу. Вона має близько 4 тисяч ліній і каналів, а також виносний блок більш як на тисячу абонентів. Тепер жителі Львова і ще семи великих міст області, не замовляючи переговори через Москву, в лічені хвилини з допомогою прямого набору можуть зв'язатись з абонентами будь-якого континенту.

Нова станція взята на обслуговування українсько-американсько - голландсько - німецьким підприємством «УТЕЛ» і Міністерством зв'язку України. Обладнання для неї виготовлене американсько-голландською фірмою «АТІТ-НСІ», а змонтоване за проектом Українського державного інституту по проектуванню засобів і об'єктів зв'язку.

Укрінформ.

Точка зору

ПОВЕРНУТИ БОРГИ СЕЛУ

Чому, як і коли утворилися борги? Що держава дає селу і що забирає? Як знайти вихід із становища, що склалося?

Під час обговорення аграрної політики ця тема є центральною протягом багатьох років. Вона не сходить з вуст керівників різних рівнів, у цьому плані прийнято нескінченну кількість різних рішень, постанов державних органів, а віз і досі там.

У пошуках причин становища, що склалося, одні посилаються на «тяжкий спадок сталінізму», коли було створено організовану систему примусового вибивання продукції сільського господарства за цінами, що далеко не відбивають затрат на її виробництво, інші — на поголовну колективізацію, яка призвела до знищення основної частини селянства та запустіння землі, безграмотного до неї ставлення, треті вбачають корені занепаду в застійному часі, коли лакувалася дійсність, а об'єктивні суперечності просто не помічалися.

Усе це, безумовно, згубно позначилося на стані розвитку сільського господарства і виявилося таким живучим, що наслідки цієї політики щодо села не подолані досі. Усе це більшою чи меншою мірою в сучасній аграрній політиці є й сьогодні. До того ж, до помилок віддаленого минулого додалися й нинішні біди. У пам'яті нашого народу й шельмування неперспективних сіл, і презирливе ставлення до особистого селянського обійстя, всілякого роду перекоси зі спеціалізацією, концентрацією та багато інших експериментів, що згубно впливали на сільськогосподарське виробництво. А сьогодні дедалі наполегливіше лунає чергова крайність — розпустити колгоспи і трохи не насильно роздати землю селянам. І це прагнення не рядове й не безневинне. Воно може спричинити дуже серйозні наслідки, коли до нього підходити як до чергових кампаній, як це вже було не раз. На жаль, ми так влаштовані, що все те, що бачимо на власні очі, дивує нас багато менше, ніж події минулого. Тут багато спеціалістів, і особливо за останні роки, але ж у наші дні відбуваються не менш незвичайні речі і єдино правильного підходу ніхто знайти не може. Сьогодні усім зрозуміло, що на землі має бути господар. Без розв'язання питання власності за ринкової економіки усі інші рішення будуть пробуксовувати. Господар той, хто реально розпоряджається власністю, виробленою продукцією і одержаним прибутком.

Проте це лише загальні принципи, а деталі й підходи індивідуальні по кожній галузі й відіграють головну роль. Рішення тут слід приймати не лише швидко, а й максимально кваліфіковано.

У принципі, підтримуючи фермерське господарство як форму господарювання на землі, треба було б підходити до цієї проблеми, на мій погляд, зважено, з великою обережністю і, головне, без поспіху, крок за кроком, готуючи для цього належні умови. Адже вже не раз життя переконувало, що не можна нові принципи й методи намагатися впроваджувати до створення теоретичної, методичної, технічної бази, без підготовки до нових ідей людей, їхнього психологічного сприймання цих ідей. Одне слово, поки не накопичено необхідного «гумусу цивілізованості».

Хіба можна за одним бажанням, одним махом перейти на суцільні фермерські господарства і в цьому вбачати панацею від усіх лих, коли десятками років будувалися великі села, роками створювалася дорога потужна сільськогосподарська техніка для обробляння величезних площ землі, коли геть зруйновано систему матеріально-технічного забезпечення, практично відсутня система приймання, переробляння продукції на селі та багато, багато інше, доконечно потрібне для нормальної роботи.

Тому вже перший досвід роботи окремих фермерських господарств Магдалинівського району Дніпропетровської області показав, що вони самостійно, без бази, без опори на колгоспи, радгоспи поки що ефективно працювати не зможуть. **Ось і виходить, що хороші зерна кинули в непідготовлений грунт, а отже, не варто дивуватися, що не буде багатого врожаю.** І головний «грунт» для розвитку всіх форм власності та нових форм організації праці і розвитку сільськогосподарського виробництва в цілому — це всемірне зміцнення колективних господарств, насамперед створення для них усіх умов для нормальної роботи. Адже вони ще ніколи справжньої допомоги, еквівалентної їхній праці та внеску в загальний розвиток економіки, від держави не отримували, тому не розкрили до кінця своїх можливостей. А якщо не вдалося це зробити раніше, коли держава здатна була розв'язувати будь-які великі завдання і мала для докорінного розв'язання питань сільськогосподарського виробництва всі фінансові та матеріальні можливості, то тепер, очевидно, не швидко зможе й чи зможе взагалі? Це вже сьогодні серйозне питання. А розв'язати проблеми на селі за рахунок чергових організаційних перетворень, не вкладаючи в нього значних затрат, неможливо. Йти цим шляхом — означає даремно гаяти час, витрачати сили й енергію, загнати хворобу села вглибину, зробити її хронічною, невиліковною на довгі роки. Тому тут необхідно розв'язати два взаємопов'язані питання: це, по-перше, загальне піднесення економіки, по-друге, пріоритетний розвиток сільськогосподарського виробництва, як досі говорили, — основи добробуту людей, а тепер буде більш правильно сказати — виживання населення України. Та загальна економічна ситуація в країні катастрофічна, а отже, й село не є винятком. І це не випадково, само собою нічого не діється. І не випадково ми «опинилися» в такому становищі, як це намагаються показати деякі політики. Ні! Просто самих по собі, ні від чого не залежних випадковостей в житті не буває.

Філософи твердять, що випадковість — це закономірний результат діяльності тих чи інших осіб. Отже, коли йти за їхньою логікою, то можна дійти висновку, що все — і прискорення, і нове мислення, і застій, і розвал — відбувається не випадково, а їх здійснюють або розумні люди, далекоглядні політики або безвідповідальні, скороспілі, нездарні особистості. Дуже хотілося б, щоб весь устрій нашого життя говорив більше на користь перших. Та це тема окремої, великої розмови і не зовсім відповідає темі даної статті. Про це неминуче доведеться говорити ще не раз. Скажу лише одне: політика, що веде до погіршення життя людей,— аморальна і не має права на існування.

Якою логікою, якою економічною наукою можна пояснити ту послідовну політику, коли цілою серією великомасштабних непродуманих або, навпаки, продуманих заходів породжено повсюдний спад виробництва, коли на суцільний дефіцит, де кожен виробник неминуче стає монополістом, наклали вільні ціни, ввели нерегульовану так звану зарплату і при цьому залишили країну без власних грошей? Адже купон — це не гроші, вони за своєю природою не можуть повноцінно виконувати функцію грошей. Це тимчасовий платіжний засіб. Грошову реформу ще треба буде проводити. Тільки як? У світі ще немає практики, коли при спаді виробництва, розвалі економіки проводили б грошову реформу. Та не варто дивуватися, якщо й тут ми станемо першовідкривачами.

Усе це, на перший погляд, мало стосується села, але це не так. Все перебуває у взаємозв'язку, бо й непомірні ціни руйнівно впливають на село. Для чого ж виробнику, маючи свободу у визначенні цін на продукцію та виплату зарплати, нарощувати обсяг вироблюваної продукції, тим самим зазнавати додаткових затрат, коли він за рахунок довільного підвищення ціни на свою продукцію вільно забезпечить собі економічний добробут, зможе підняти зарплату на довільний рівень, ще й збільшити доходи працівникам свого підприємства за рахунок розпродажу за безцінь дефіцитних дорогих товарів, завезених за бартером з-за рубежу. І цей прогресуючий ціновий галоп руйнівно впливає на всю економіку, і насамперед на сільськогосподарське виробництво, бо регульовані ціни на сільськогосподарську продукцію стали важкими гирями на ногах селянина під час розбігу для стрибка в ринкове безмежжя.

Переведення колгоспів у пайові колективні господарства, об'єднання фермерів та інші модні назви змінюють лише форму, а по суті залишаються державними негосподарськими підприємствами, головним завданням яких була й лишається здача продукції за цінами, що відшкодовують затрати на її виробництво. І цінові ці ножиці ставлять підприємства сільськогосподарського виробництва на межу повного розвалу. В основному з цих причин різко скоротилися поголів'я великої рогатої худоби, свиней, птиці, виробництво овочів та фруктів, здача зерна державі. І це вже не пояснити результатом минулої «гнилої системи» або тим, що на м'ясокомбінатах «засіли партократи», як твердять декотрі політики. Усе це вже діяння сучасних, новоявлених знавців об'єктивних процесів розвитку економіки та суспільства. Це вже їхніми зусиллями стан справ на селі доведено до такого серйозного становища, що тепер уже окремими реформаторськими заходами не втриматися від спаду продукції сільськогосподарського виробництва. А як відомо, злидні ніколи не приводять до демократії, вони породжують лише безладдя. Необхідна радикальна державна національна політика по відношенню до села, яка передбачає, насамперед, подолання старішання сільського населення за рахунок розвитку соціальної інфраструктури, створення сучасних виробництв і тим самим закріплення молоді, насичення сільськогосподарського виробництва сучасними машинами, устаткуванням, механізмами, що докорінно змінюють умови праці та побуту, в тому числі і фермерських господарств, подолання всеохоплюючого дефіциту і, звичайно ж, розв'язання проблеми паритету цін, обридлої згадуваннями за неї, і багато що інше, без чого жодні постанови, декрети, жодні, навіть найдосконаліші, закони не дадуть бажаних результатів. Безумовно, все це вимагає величезних затрат, але іншого шляху піднесення сільськогосподарського виробництва на сучасний рівень немає. Держава заборгувала селу, і прийшов час повернути йому ці борги.

І розв'язання цих питань, на мій погляд, полягає у віднайденні механізму пов'язання інтересів колективів потужної індустрії міст і сільськогосподарського виробництва.

Коли раніше, в недалекому минулому, ці питання намагалися розв'язати хоча б у примітивний спосіб, за рахунок допомоги селу силами промислових підприємств, що брали шефство, централізованим виділенням необхідних матеріальних, фінансових ресурсів, то сучасною політикою щодо села і те зруйновано. А це все не лише веде до зближення інтересів міста та села, а й дедалі більше їх роз'єднує, створює умови для наростання конфліктів, і не помічати цього і, тим більше, не вживати відповідних заходів, непростимо. Враховуючи все це, Верховна Рада України доручила Кабінету міністрів розробити національну політику — програму розвитку села та сільськогосподарського виробництва як галузі, найважливішої для виживання народу України в ході глибокого реформування економіки. Цей важливий документ закликаний об'єднати зусилля усіх державних і недержавних підприємств та організацій, банків, комерційних структур, одне слово, всіх людей України для розв'язання цього одного з найважливіших для народу завдання. Без такого сміливого, масштабного підходу хворобу села, що затягнулася, не вилікувати.

При цьому треба припинити пошуки тих, хто несе відповідальність за помилки минулого, треба знайти такі шляхи побудови роботи, щоб помилкова практика ніколи не могла повторитися. І хотілося б, щоб такі рішучі заходи народилися в уряді України, втілилися в національній програмі відродження села, щоб там віднайшлися люди, здатні організувати цю велику практичну справу. І в цьому трудівники села покладають великі надії на уряд Л. Кучми.

Микола ОМЕЛЬЧЕНКО, народний депутат України, голова підкомісії з соціальної перебудови села.

Організований ринок України:

ПРОГНОЗ НА ЗАВТРА

ЧОМУ ЗАВМЕРЛА БіРЖОВА ДіЯЛЬНіСТЬ?..

Поділяючи загальну тривогу з приводу кризи вітчизняної економіки, що загрожує найближчим часом перерости в економічний колапс, за яким логічно й закономірно може настати крах нашої незміцнілої державності, хочемо запропонувати увазі владних структур і зацікавлених читачів деякі практичні заходи, спрямовані на реформування, впорядкування та вдосконалення біржової діяльності, які сприятимуть стабілізації, наведенню елементарного порядку й виходу з кризи української економіки. При цьому, певна річ, не претендуючи на створення панацеї від усіх хвороб нашої економіки, автори пропонують поглянути на шляхи виходу з кризи під кутом зору подолання аномальних, псевдоринкових відносин, що склались останнім часом на ринку України взагалі і організованому (біржовому) ринку зокрема.

На нашу думку, становленню в Україні цивілізованого організованого ринку товарів і капіталів може сприяти:

1. Внесення істотних змін у взаємовідносини біржових структур з державою аж до розумного і виваженого жорсткішого державного регулювання (регламентації) і саморегулювання діяльності бірж. Зрозуміло, виключаючи ті регламенти, які сприяли б бюрократизації, одержавленню і на цій основі придушенню біржової справи, яка і без цього зазнає з добре відомих причин глибокої кризи.

2. Часткові зміни статусу бірж, що передбачає їх перетворення на інформаційно-методичні центри (єдиної мережі) комерційної діяльності, включаючи наділення бірж правом (а всіх суб'єктів комерційної діяльності обов'язком) реєстрації всіх операцій (безвідносно де, на яких умовах і між ким вони здійснюються) в народному господарстві країни. Останнє необхідне перш за все тому, що державна система статистики виявилася об'єктивно неспроможна зібрати, врахувати, обробити, проаналізувати, зробити кваліфікований аналітичний підсумок і подати відповідну економічну інформацію владним структурам. При цьому ми ні в якому разі не хочемо кинути камінь в органи статистики. Для ведення такого обліку вони просто не мали ані умов, ані можливостей, ані повноважень... Багато в чому саме з цих причин попереднім урядом було повністю втрачено контроль за рухом товарно- матеріальних цінностей у межах країни і, що особливо прикро, стали можливі відомі факти злочинного розпродажу багатства України. Та коли б тільки це. Відсутність структур (за їх фактичної наявності), які без економічної і моральної шкоди для чесних підприємців могли б ефективно і оперативно збирати, обробляти і надавати владним структурам достовірну і обов'язкову початкову інформацію про рух товарів, динаміку цін, тенденції економічної активності, позбавило колишній уряд не тільки можливості будь-якого контролю за власне ринковим сектором економіки, а й можливості хоч якось прослідкувати за шляхами руху товарів, вироблених підприємствами, динамікою зростання спекулятивних цін на них з моменту, як тільки вони залишали ворота держсектора. Наслідком такого становища стала повна втрата урядом важелів управління економікою, що розвалюється.

Нові права і обов'язки бірж, пропоновані нами, мають на меті повернути «очі», «вуха» і контроль за ситуацією в економіці.

3. Перетворення бірж із пасивних спостерігачів, які простежують за містечковою економічною ситуацією (становище розвідника без зв'язку) і нуворишів, які констатують тріумф у рамках свого безправ'я, порожніх клубів нечисленних економічних джентльменів у центри формування ринкової цінової політики, в єднальну ланку (причому єдину, що виключає"накрутки", ланку) між державним і ринковим секторами економіки.

Потенційні умови для цього є, бо біржі є найбільш простим, доступним, самоокупним, відкритим для державного і суспільного контролю і випробуваним світовою практикою механізмом, який дає можливість: формувати реальні ціни «білого» ринку; не допускати штучного заниження цін, що сприяє корупції, і завищення цін, що сприяє інфляції і підтримці монополізму; забезпечити контроль і гласність при рухомості товарів як усередині, так і зовні України; створити природний і такий, що базується на об'єктивних економічних законах, механізм стимулювання випуску конкурентоспроможної продукції; збільшити надходження коштів до скарбниці держави, які нині спливають у кишені тіньовиків; забезпечити виконання вищезгаданих завдань здебільшого за рахунок власних коштів; надати всім державним і комерційним структурам реально діючу інформаційну комп'ютерну систему, яка має вихід на зарубіжні мережі. На жаль, сьогодні можливості бірж щодо оздоровлення економіки України не використовуються. Більш того, ведеться цілеспрямована діяльність з боку певних осіб і структур з дискредитації цивілізованого механізму оптової торгівлі, який піддається державному контролю. Така ситуація до вподоби лише тим державним і приватним псевдопідприємцям, які у тісній злуці з корумпованим чиновництвом здійснюють протиправну комерційну діяльність.

4.Подолання і ліквідація спотворень"третьої хвилі" відродження біржового руху в нащій країні, що дискредитували за короткий строк біржову справу як таку.

Ми добре усвідомлюємо, що вказані перекручення пояснюються не генетичними вадами біржової справи взагалі, а хибною практикою хаотичного"введення" ринку в колишньому СРСР і нинішній Україні, розвалу не тільки аномальних, а й життєдіяльних зв'язків і структур в економіці, спробами форсовано побудувати спочатку «соціалістичний», а потім суто український ринок.

Безперечно, заперечувати та ігнорувати особливості і специфіку розвитку національного ринку і його інституцій так само некомпетентно в теорії і згубно на практиці, як намагатися сліпо і бездумно наслідувати чужий досвід. Однак, гіпертрофуючи і абсолютизуючи цю специфіку на шкоду випробуваним загальноекономічним закономірностям, ми вже фактично пішли шляхом побудови «специфічного» ринку в окремо взятій країні. З нього треба повертати, повернутися до класичних моделей підтримування балансу державного регулювання і саморегулювання діяльності бірж.

5. Забезпечення гармонійної вбудованості бірж не в однозначно державну або суто ринкову економіку, яких у нас уже і ще немає, а в економіку змішаного типу. Це передбачає виявлення нестійкої рівноваги між власне ринковим, біржовим регулюванням економіки за допомогою справжнього котирування цін, і біржовим саморегулюванням, з одного боку, і державним регулюванням ринку, в тому числі регламентуванням і контролем за діяльністю бірж, -з іншого.

6. Відмова від хибного алгоритму «перебудови»економіки на основі «соціалістичного» ринку, який призвів до виникнення экономіки типу: ані плану, ані ринку, безглуздість якої обумовила в тому числі й аномалії сучасної біржової діяльності, прихід не цивілізованої біржової торгівлі, а спекуляції типу «бізнес по-радянськи».

7.Подолання індиферентності й відчуження, що виникли у відносинах між біржовими структурами і місцевими органами влади в результаті обопільної невизначеності статусу в рамках нової економічної ситуації, точок спільного прикладання сил у формуванні регіональних ринків, неусвідомлення як власних завдань, так і завдань вірогідних партнерів щодо эфективного розв'язання соціально-економічних проблем регіонів.

Виходячи з усього викладеного,з метою оновлення і якісного вивершення біржової діяльності на засадах цивілізованого ринку,відродження її на принципово іншому рівні,забезпечення більшої націленості її на врятування і відтворення національної економіки, було б логічно і доцільно:

1. Запровадити сертифікацію (ліцензування) діючих і новостворюваних бірж, забезпечивши тим самим державний контроль за діяльністю бірж. Довірити цю функцію на паритетних засадах Кабінету міністрів і Біржовій спілці України або ж їх спільному органові.

2. Усю оптову торгівлю біржовими товарами реєструвати на біржах, які мають спеціальну державну ліцензію і відповідну категорію.

3. Раціонально використовувати можливості бірж як найважливішої складової ринкової інфраструктури, яка має необхідну систему комунікативного зв'язку, відлагоджені міжбіржові канали взаємодії з країнами близького зарубіжжя, що дозволить урядові України задіяти надійні джерела достовірної інформації про реальні процеси, що відбуваються на ринку, і їх тенденції, забезпечить Україні вихід на світовий біржовий простір.

4. Доручити біржам реалізацію за умовами аукціону експортних ліцензій. 5.Рекомендувати кваліфікованих експертів Біржової спілки України для роботи в різних спільних комісіях Верховної Ради і Кабінету міністрів України. А, може, є сенс піти ше далі і створити за аналогією з американською Комісію по товарних біржах, в коло обов'язків якої могли б входити:

1) видача дозволу (ліцензій) на здійснення біржової діяльності взагалі та інших спеціальних ліцензій;

2) визначення процедур реєстрації оптових торговців- комісіонерів та біржових брокерів;

3) захист грошових коштів клієнтів;

4) встановлення обмежень позицій і торговельних угод за спекулятивної торгівлі;

5) заборона на маніпуляції цінами, неправдиву ринкову інформацію і незаконну (нелегальну) торгівлю;

6) втілення в життя регламентуючих заходів, у тому числі скоригованих положень Закону України Про товарну біржу;

7) здійснення інших функцій, виходячи з проблем становлення біржової справи;

8) здійснення права законодавчої ініціативи в галузі біржової діяльності;

6. Кабінету міністрів спільно з Біржовою спілкою України підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України проект Закону України Про внесення доповнень і змін до Закону України Про товарну біржу, який би передбачав приведення положень вказаного Закону у відповідність до вимог екстремальної економічної ситуації в Україні, нової ролі бірж і цивілізованих норм класичної біржової діяльності. В нинішній невідкладній соціально-економічній обстановці це може бути і відповідний декрет Кабінету міністрів України.

7. Чіткіше визначити у відповідних підзаконних актах роль і функції товарних бірж у майбутній приватизації.

Говорячи про законодавче регулювання біржової діяльності в Україні та її вади, впадає у вічі, що автори Закону України Про товарну біржу, прагнучи створити шось протилежне жорстким обмеженням горезвісної командно-адміністративної системи, щось незмірно більш вільне, демократичне і незарегульоване, добивалися вельми дивного і дещо несподіваного ефекту. За існуючим Законом, членами біржі, посередниками всіх рангів і кваліфікацій, співробітниками біржі у нас не можуть стати тільки ледарі.Очевидно, розробникам біржового законодавства було невтямки, що в цивілізованих країнах організований (біржовий) ринок є вкрай зарегульованим. Причому сформувалася така практика в процесі багаторічного вдосконалення біржової торгівлі.Так, наприклад, в Італії біржа повністю знаходиться під контролем держави і її органи затверджують усіх осіб, які мають будь-яке відношення до біржової торгівлі. У деяких країнах селекція біржовиків часто жорсткіша за відбір до наших колишніх парторганів.

Там же, де немає державного регулювання біржової торгівлі (в Анлії), існуюча система її саморегулювання ще більш жорсткіша, ніж державне регулювання в інших країнах .

Пропоновані заходи у своїй сукупності спрямовані не лише на впорядкування діяльності бірж і набуття ними статусу центрів цивілізованої оптової торгівлі, але й на ліквідацію неконтрольованого дикого ринку. При цьому поняття контроль, регулювання і втручання за змістом аж ніяк не одного ряду. Якщо ми вважаємо абсолютно необхідним заради спільної мети піти на вжиття заходів державного контролю і регулювання, то ні про яке втручання у власне ринкову, оперативну діяльність бірж не може бути й мови.

П. ВИШНЕВСЬКИЙ,
генеральний директор Донецької товарної біржі, співголова Біржової спілки України.
І. СОРОКА,
керівник центру науково-практичних розробок Донецької товарної біржі, доцент Донецького комерційного інституту

За листами читачів

РЕДАКЦІЯ «ЗНУЩАЄТЬСЯ» ЧИ?..

«Якщо редакція не виконає свого зобов'язання належним чином, буду змушений звертатися з позовом до суду», — такий суворий ультиматум ставить у своєму листі А. Чуйкін з Донецька. Він, а також Г. Кравець із Севастополя, Б. Александров з Новомосковська Дніпропетровської області та інші читачі обурюються, що в російськомовному варіанті нашої газети законодавчі й нормативні акти Верховної Ради та Кабінету міністрів ми друкуємо українською мовою.

Одразу заперечу, що в російськомовному варіанті газети лише деякі закони друкуються українською мовою, переважна ж більшість — у перекладі російською. Для тих, хто не читав чи не пам'ятає нашої тогорічної публікації на цю тему, нагадаю: переклад нормативних актів, прийнятих Верховною Радою, робить Укрінформ. Редакція не має ані права (щоб зберегти дух і букву закону), ані можливостей робити такі переклади. Окремі ж документи Верховної Ради українською мовою потрапляють до російськомовного варіанту лише тому, що потрібно негайно друкувати їх, оскільки вони набирають чинності з дня опублікування.

Заради справедливості підкреслю ще раз: переважна більшість законодавчих актів Верховної Ради друкується у перекладі російською мовою.

Щодо декретів та інших документів Кабінету міністрів, то тут читачі цілком праві. Але причина та сама: редакція не має права перекладати їх.

Ми поставили питання перед Секретаріатом Верховної Ради і апаратом міністра Кабінету міністрів забезпечити кваліфікований переклад законодавчих і нормативних актів. Сьогодні воно у стадії розв'язання. А тим часом змушені друкувати документи мовою оригіналу і водночас читати й вислуховувати по телефону обурення, образи й навіть погрози частини читачів. Той же А. Чуйкін написав, що редакція або знущається з читачів, або проявляє волюнтаризм з метою спонукати до вивчення української мови. Та це не так.

Але справді, якщо той чи той громадянин передплатив газету російською мовою, то й повинен читати всі матеріали російською. Ми з цим згодні, розуміємо це і, як уже сказано вище, робимо все для того, щоб задовольнити прохання читачів «виконати свої зобов'язання».

Отож, шановні читачі, котрі обурюються друкуванням документів українською мовою в російському варіанті газети. Не слід, мабуть, вам так гніватися на редакцію й передчасно розчаровуватися, що передплатили «Голос України» російською мовою. Зачекайте й потерпіть трохи. І давайте разом з вами ще раз попросимо керівників Секретаріату Верховної Ради, апарат міністра Кабінету міністрів швидше розв'язати питання перекладу. Кваліфікованого й грамотного, щоб не було двозначних, хибних трактувань законодавчих і нормативних актів, отже, і звинувачень у цьому на адресу редакції.

За дорученням редколегії Яків ГАЛЬЧЕНКО, редактор відділу листів і соціологічної інформації «Голосу України».

І НА ЗАЛІЗНИЦІ БЕЗЛАДДЯ

Життя підказує читачам найрізноманітніші теми листів до редакції. В одних йдеться про роботу Верховної Ради, в інших — про ціни, спекуляцію, виховання молоді тощо. Ось надійшло кілька листів з різних куточків України про роботу залізничного транспорту. Що ж непокоїть дописувачів!

ЧИМ ДОРОЖЧЕ, ТИМ ГІРШЕ

Такої антисанітарії та безладдя, як на залізничному транспорті України, мабуть, немає в жодній країні. У вагонах повно тарганів, клопів та бліх. Повірте, я зовсім не перебільшую. За прикладами далеко ходити не потрібно. Досить завітати до залізничного вокзалу нашої столиці, і ви самі в цьому переконаєтеся. Брудні зали, скрізь сновигають обірвані люди без постійного місця проживання...

Здається, за старих часів була санітарна служба, яка мала стежити за порядком. А чи є вона нині? Та коли і є, то свої прямі обов'язки не виконує. Гадаю, що потрібно негайно навести елементарний порядок на залізниці. Бо виходить, що ціни за надані нею послуги постійно підвищуються, а якість обслуговування пропорційно знижується.

І. СИДОРЕНКО.

Суми.

ЧИ БУЛИ ТО БУРЖУАЗНІ ВИТІВКИ!

Кожен з нас був спостерігачем, а то й дійовою особою такої сцени. Пероном невеликої станції бігає бідолашний пасажир з валізами й розшукує потрібний вагон. Знайшовши, з'ясовує, що провідник забув відчинити двері на цій зупинці. Тоді захеканий пасажир стрибає в перший-ліпший вагон потяга, що вже рушив. І продовжує подорожувати з валідолом під язиком.

Але так не завжди було. В далекому 1940 році, коли наша Буковина входила до складу королівської Румунії, навіть на маленькій станції Неполоківці порядки були зовсім інші. Кожний вагон зупинявся біля спеціальної таблички. Провідник сходив на перон зустрічати пасажирів, допомагав їм. Потім від такого порядку позбулися, як від буржуазних вигадок.

Нині ми будуємо незалежну цивілізовану державу. І тому, на мій погляд, слід розпочати давати всьому лад. Чому б не упорядкувати рух і зупинки пасажирських потягів, адже для цього не потрібно впроваджувати нові технології. Головне, аби було бажання та почуття відповідальності.

Артем БОДНАР, пенсіонер.

П'ядиківці
Кіцманського району
Чернівецької області.

ЗАСТАВА ЗА КОВДРУ

Хто вигадав таку новацію, як видавати пасажирам ковдри під заставу паспорта або 1500 карбованців? А коли в пасажира немає при собі документа і в гаманці не так густо? Тоді сердешний змушений буде подорожувати в екстремальних умовах, бо переважна більшість потягів не опалюється, з вікон дме. А коли доведеться ще їхати потягом «Львів — Запоріжжя», то згадані вище «зручності» супроводжувати муть вас неодмінно.

Що ж, квитки подорожчали, а обслуговування... Мабуть, доведеться нам, пасажирам, страйкувати, щоб його поліпшили.

Н. ОСАДЧА.

Нікополь
Дніпропетровської області.

ПОТЯГОМ ДО ЗАСТУДИ

29 січня цього року на потязі № 687 «Київ — Львів» у шостому вагоні наш клас вирушив у довгоочікувану подорож до Львова. Але радість наша швидко згасла, бо їхати довелось у холодному переповненому вагоні. Як потім з'ясувалося, не опалювали весь потяг. Наш класний керівник дуже хвилювалася, але нічим допомогти нам не змогла. Всі ми добряче перемерзли. А повернувшись до Києва, я та ще кілька моїх однокласників заслабли. Сидимо вдома й кашляємо, замість того, щоб ходити до школи. Ось так завершилася ця бажана турпоїздка.

Дуже прошу редакцію надрукувати мого листа, хай керівники залізниці дадуть нам відповідь, чому взимку потяги перестали опалювати.

Учень 10-Б класу 153-ї школи м. Києва Володя ЯКОВЕНКО.

Київ.

ПОДОРОЖ ЗА МІНУСОВОЮ ТЕМПЕРАТУРОЮ

Ми, пасажири дванадцятого вагона потяга № 234 «Мінськ — Харків», обурені якістю обслуговування. Справа в тім, що нам довелося подорожувати у вагоні з температурою повітря майже такою, яка була за вікном. Опалення не працювало, вода в туалеті замерзла... Підкажіть, будь ласка, де шукати винних?

С. ПОРТЯНКО і ще сім підписів.

ПЕРЕБУДУВАЛИСЯ

Раніше був чітко визначений порядок попереднього продажу квитків. За 45 діб можна було придбати будь-який квиток на потяг будь-якого напрямку. А головне — у квитках зазначали номери вагонів і місця. А нині? На Шевченківському відділку Одеської залізниці перебудувалися. Тепер там у квитках зазначають лише номер вагона. За логікою новаторів, провідник сам вирішить, кому й де розміститися. Отже, господар у вагоні — провідник, а пасажир — безправний приймак.

Знаю, що тепер ніхто не хоче захищати простого смертного. Але, можливо, коли громадськість разом з газетою порушать проблему залізничного транспорту, то це змусить його керівників повернутися обличчям до пасажирів. І запанує на залізниці лад.

Володимир ПОТАПЕНКО, пенсіонер.

Драбів
Черкаської області.

А КОШТИ — В ГАМАНЦІ ПРОВІДНИКІВ

Наприкінці грудня минулого року привелося нам з чоловіком здійснити невеселу подорож до Костромської області. Їхали на похорон, на руках мали засвідчену телеграму, але не мали уявлення про стан справ на залізниці. Щоб встигнути провести в останню путь рідну людину, вирішили, що швидше й надійніше поїхати через Київ. Все ж таки столиця, вузлова станція... З великими складнощами придбали квитки на потяг «Одеса — Москва», в яких не були зазначені місця у вагоні. Коли ж ми підійшли до провідника, то він нас і слухати не захотів. Місць немає, і край. І як нас приголомшило, коли до того самого вагона без перешкод, без квитків зайшли кілька іноземців з величезними валізами. Кинулися ми знову до кас, купили квитки на потяг «Івано-Франківськ — Москва». Ситуація з місцями повторилася. А коли я почала плакати й просити надати будь-яке місце, то нам, як милостиню, дозволили їхати замість плацкартного у загальному вагоні.

На похорон ми, звичайно, спізнилися, і все через те, що на рідній українській залізниці панує безладдя. І про це не можна мовчати. Потрібно звернути увагу на залізничний транспорт, на ті порушення, які там процвітають. Бо нині кошти, які мали б надходити до державної казни, прямують до гаманців провідників.

Ольга ПОТАПЧУК.

Рокитне
Рівненської області.

Зрозуміло, залізничний транспорт переживає нині нелегкі часи, як і вся економіка України. Бракує пального, сучасного устаткування, словом, проблем безліч. Саме про них і йшлося на зустрічі Л. Кравчука з керівниками залізничного транспорту України. Але порушені у листах питання, на нашу думку, не вимагають якихось великих матеріальних затрат. Для усунення безладдя на вокзалах та потягах не потрібні ні валюта, ні нові технології.

Сподіваємося, що наведені зауваження та пропозиції читачів не залишаться поза увагою керівництва Укрзалізниці.

ДОПОМОЖІТЬ!

Звертаюся до вас, милосердні люди! Допоможіть врятувати дитину, яка тяжко хвора. Лікарі поставили страшний діагноз: хронічний неспецифічний проктит у стадії загострення. Операція, яку беруться зробити французькі лікарі, коштує 60 тисяч доларів. Я виховую доньку сама, і таких грошей мені довіку не зібрати. Звертаюся до керівників організацій, усіх добрих людей України: допоможіть врятувати мою єдину дитину!

Кошти можна переказати на розрахунковий рахунок 700027 у Промбудбанку [м. Тернопіль, вул. Танцорова, 11], валютний рахунок 001070028, кореспондентський рахунок 073332 в ОПЕРУ Промінвестбанку України [м. Київ, бул. Шевченка, 11]: Для лікування Алли Вікторівни Заблоцької.

Марія ЗАБЛОЦЬКА.

Тернопіль.

Юридична консультація

ХОЧЕШ МАТИ ВОРОГА — ПОЗИЧ ГРОШІ

У 1988 році я позичив три тисячі карбованців. Термін повернення минув у 1991 році, а гроші так і не повернуті. Чи можу я у зв'язку з інфляцією вимагати більшу суму, з яким коефіцієнтом і якими законами я маю керуватися?

В. СУХОРУКОВ.

Запоріжжя.

Чи підлягає індексації грошова сума, видана мною громадянину С. за договором у 1987 році і не повернута повністю досі, навіть за ухвалою суду?

М. КОВАЛЕНКО.

Дзержинськ.

Захист купівельної спроможності громадян в умовах підвищення цін на товари та послуги встановлюється Законом України «Про індексацію грошових доходів населення» (прийнятий 3 липня 1991 року). Так, стаття 2 Закону встановлює об'єкти індексації. Індексації підлягають доходи громадян, які не мають разового характеру (пенсії, допомоги по безробіттю, заробітна плата, стипендії тощо).

Грошові суми, які повертаються, або суми, які будуть повернуті за договором позики, не є доходом, що підлягає індексації, і тому повернення може бути здійснене тільки у розмірі, вказаному в самому договорі. При цьому не беруться до уваги і проводжувані індексації заощаджень громадян в ощадбанках.

Для того, щоб хоч якось уникнути таких неприємностей, у договорі позики обов'язково домовляйтеся про умови захисту себе від інфляційних процесів.

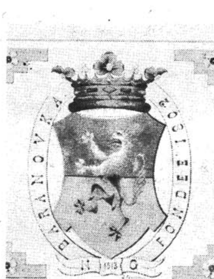
До речі, аналогічним чином вирішується питання і про індексацію внесків членів житлово-будівельних кооперативів, які вийшли з нього, а також членів, кооперативи яких припинили своє існування (щодо запитань наших читачів Т. Данилевич з Херсонської області та М. Іксанова з Харківської області).

Сергій ДЕМСЬКИЙ, завідуючий юридичним сектором «Голосу України».

Похвальне слово баранівському фарфору

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Проте викручуватися дедалі важче, бо якщо до цього часу вдавалося якось стимулювати ініціативність, підприємливість, то один з декретів уряду про заморожування зарплати на державних і орендних підприємствах і цієї можливості позбавив.

Чи не єдина нині надія у колективу підприємства — на приватизацію, яка дозволить вільно розпоряджатися заробленими коштами. Рішення про це незабаром має прийняти Фонд комунального майна України.

І, мабуть, тільки заступник директора з економічних питань Борис Олександрович Стримоухов, який пройшов тим шляхом — підготовкою документів спочатку про оренду з правом викупу, а потім і приватизаційних, знає, що то воно за хліб нині в економістів. Звісно ж, у тих, які по-справжньому служать своїм колективам. На Баранівському фарфоровому такий економіст є — тут його поза очі професором називають. Думаю, що у нього є чому навчитися і столичним колегам.

Ну от хотіла сказати похвальне слово баранівському фарфору, а вийшло, що в черговий раз розповіла про труднощі, з якими зустрічається колектив. Але ж ні, про те, як він їх долає: тут таки є чому повчитися.

А фарфор у Баранівці справді неперевершений. І жінкам сюди на екскурсію приходити шкідливо: довго потім сняться чудові живописні роботи (саме роботи, а не чашки—тарілки) і на кавових сервізах «Різдвяна ніч», «Листопад», «Фіалки» і кобальтовий серпанок столових, і ніжний інтим наборів для двох. Думаю, навряд чи хтось придумав щось краще від вишуканих баранівських «Олени» чи «Бутону»...

До речі, придбати баранівський фарфор можна у фірмових магазинах багатьох міст України. І в столиці підприємство має свій магазин на Хрещатику, де працює постійно діюча виставка.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Експрес-інформація

ЗА ОДНИМ СКАНДАЛОМ, ЗДАЄТЬСЯ, ЗРІЄ ІНШИЙ

Президент Борис Єльцин прагне перемир'я у конфлікті з Верховною Радою, щоб дати можливість урядові зосередити свої зусилля на здійсненні економічних реформ, заявив віце-прем'єр Росії С. Шахрай. Він додав: суть тих принципів, на основі яких президентська сторона бачить можливість конституційного примирення, в тому, щоб оголосити 1993 рік роком економіки. Це надасть російському уряду свободи дій для реалізації його антикризових заходів. За словами С. Шахрая, пропозиції Президента Б. Єльцина не передбачають перерозподілу повноважень між ним і главою парламенту РФ Р. Хасбулатовим.

Водночас віце-президент Росії О. Руцькой заявив на зустрічі з редакторами кількох російських газет, що люди з оточення Б. Єльцина порушують закони за спиною Президента.

РІЗКО СКОРОТИТИ

гуманітарні операції в Боснії і Герцеговині вирішила ООН. Це рішення матиме силу доти, доки лідери супротивних громад у цій колишній югославській республіці чинитимуть перешкоди розподіленню допомоги. Верховний комісар ООН у справах біженців С. Агата заявила, що до прийняття учасниками конфлікту відповідних рішень вона віддає наказ про припинення повітряних і наземних перевезень гуманітарних вантажів до Сараєва та контрольованих сербами районів Боснії. Автоколонам, заблокованим сербськими формуваннями недалеко від боснійського кордону, вже віддано наказ повернутися назад.

РЕЛІГІЮ У СОЮЗНИКИ

Нове релігійне керівництво Таджикистану має допомогти урядові в найкоротші строки встановити мир в країні, заявив глава парламенту республіки І. Рахмонов. Він сказав, що релігія повинна грати активну роль, підтримуючи духовно миротворчі зусилля усіх зацікавлених сторін.

Нещодавно релігійні лідери Таджикистану звернулися до парламенту з проханням внести поправки до національного Закону про свободу совісті, зокрема, нове положення про тісніші зв'язки між виконавчою владою і релігійними організаціями.

ЗАКОНИ ТРЕБА ПОВАЖАТИ

Три представники Міжнародного Комітету Червоного Хреста (МКЧХ) днями відвідали Нагірний Карабах, щоб ознайомитися з потребами переміщених осіб у цьому регіоні. Посланці МКЧХ обговорили з місцевими властями питання повного забезпечення міжнародних гуманітарних законів з боку усіх сторін, втягнених у карабаський конфлікт. Як повідомив нещодавно Міжнародний Комітет Червоного Хреста, за останні місяці організація відправила до Степанакерта близько двох тисяч посилок і одяг для двадцяти тисяч біженців.

НА ПРИЦІЛІ — ВІЙСЬКОВІ

Ісламські екстремісти обстріляли із стрілецької зброї на шосе поблизу міста Алжир два автомобілі воєнізованої поліції і армійську машину «швидкої допомоги». Про це повідомило керівництво органів правопорядку Алжиру. Загинули три жандарми і один солдат. Як відомо, ісламські екстремісти в цій арабській країні ведуть боротьбу проти нинішнього алжирського уряду, який спирається на військових.

ДО СУДУ ПРИТЯГНУТЬ КОМУНІСТІВ І ТЮРЕМНИХ ОХОРОНЦІВ

Законопроект, який дозволяє розслідувати злочини, вчинені комуністичним режимом у 1956 році, ухвалив більшістю голосів парламент Угорщини. Документ передбачає притягнення до суду лідерів комуністичної партії, які віддавали накази стріляти в демонстрантів, а також колишніх тюремних охоронців.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

«Проекти будемо реалізовувати...»

Контакти і контракти

Нещодавно у Києві побував директор Утрехтської торгово-промислової палати у закордонних справах Роберт Хендрікс. Тут він зустрівся з українськими підприємцями і представниками Торгово-промислової палати України. Після переговорів пан Хендрікс люб'язно погодився відповісти на запитання кореспондента «Голосу України».

— Пане директоре, ви вже вдруге відвідуєте Україну. Пригадую, під час першого візиту ви знайомилися з економічною ситуацією в нашій країні, шукали потенційних партнерів. Яка нині мета вашого приїзду до Києва і що, на вашу думку, змінилося в Україні протягом останнього часу?

— Одразу хочу зауважити, що відтоді, як уряд очолив Леонід Кучма, нідерландські бізнесмени побачили деяку стабілізацію економічної й політичної ситуації у вашій державі. Тому ми певні: надалі зв'язки між підприємцями України і Нідерландів будуть інтенсивнішими. Проте відчути результати такої співпраці можна буде через 2—3 роки. Головною метою мого перебування тут є відбір представників малих підприємств України для участі в Днях ділового спілкування, які відбудуться навесні в Нідерландах.

Цей захід має закласти фундамент співробітництва бізнесменів двох країн, а тоді вже будемо реалізовувати розроблені проекти.

— За якими критеріями відбиралися українські учасники Днів ділового спілкування?

— Перевагу надавали тим малим підприємствам, які є членами Торгово-промислової палати. Цим ми хотіли підкреслити значимість і переваги, які надає членство в такій організації.

— Чи є вже, на вашу думку, якісь перші результати співпраці українських і нідерландських бізнесменів?

— Протягом року ми листувалися з українськими колегами, розробляли програми, а також здійснили ряд важливих візитів до Києва. Торгово-промислова палата Утрехта, разом з посольством Нідерландів у Києві працювала як одна команда над реалізацією планів економічного співробітництва.

Нині плідно розвиваються контакти між нідерландською фірмою «Хоб» та українськими банківськими колами. Окрім того створено перший український міжнародний банк з 20 відсотками нідерландського капіталу. У нас також існує програма «Тасіс», яка передбачає технічну допомогу Україні й іншим державам СНД.

— Згодом у Торгово-промисловій палаті Утрехту відкриється українське бюро...

— Це ще один крок до зміцнення партнерських взаємин між нами. Утрехтська торгово-промислова палата надаватиме допомогу українським бізнесменам у пошуку партнерів. Це найкращий шлях до співпраці, бо малі фірми різних країн часто не знають одна про одну. То що може бути краще за допомогу їм таких авторитетних структур, як наші торгово-промислові палати.

— Дякую за розмову.

Інтерв'ю провів Тарас ПЕТРІВ.

З «гарячих» точок

ВІДРЯДЖЕННЯ НА ВІЙНУ

БЕЗ ПРАВА НА ПОСТРІЛ

...Польова радіостанція. Рядовий Володимир Купченко проводить сеанс зв'язку. Коли закінчуються переговори, поспішаю, зі своїми запитаннями, слухаю відповідь:

— Моє завдання — підтримувати зв'язок з нашим конвоєм, що супроводжує й захищає гуманітарний вантаж. Хлопці перебувають на дуже далекій відстані. Зараз конвой затримали біля одного з населених пунктів — ніяк не вдається з комендантом узгодити дозвіл на пропуск. Та, слава Богу, хоч не обстрілюють.

Звичайно, небезпека загрожує нашим солдатам повсякчас. І однак ескортування гуманітарної допомоги шляхами війни — період напружений. Рядовий Геннадій Шуняєв, батько чотирьох дітей, уже не раз хрещений на війні, згадує як про найжахливіше — транспортування пального. По колоні стріляли майже впритул. Як не вибухнули цистерни з бензином — лишилося загадкою понині. Ще на початку обстрілу загинуло двоє французів. У них стріляли і... зі схову знімали камерою на плівку. Колону провокували на вогонь у відповідь. Але колона мовчала: солдати ООН прийшли на землі колишньої Югославії не вбивати, а рятувати людей. Це не всіх влаштовує. І тому робота водіїв у Сараєві — чи не з найнебезпечніших.

ХТО ПОЇДЕ! ХТО ЗАЛИШИТЬСЯ!

Життя тут складається з моментів складних, небезпечних і ще складніших та небезпечніших. Тим більше, здивував факт, що багато солдатів строкової служби, не кажучи вже про «прапорщиків», прапорщиків та офіцерів, захотіли залишитися на наступні півроку. Із 400 осіб рапорти про повернення в Україну подали лише 155.

До речі, з'ясувалося, що право на 20-денну «ООНівську» відпустку мають лише офіцери, прапорщики й солдати надстрокової служби. То що ж примушує хлопців навіть без відпустки залишатися в таких складних умовах?

Рядовий Сергій Шишкін пояснює:

— Мені до кінця строкової служби залишався рік, який сенс повертатися десь у незнайоме оточення. Дослужу тут...

Друга (а може, й перша?) причина, яка тримає і юнаків, і старших чоловіків у воєнному котлі,— доларова зарплата.

— Я знав, на що йду. І батьки знали. Але ж тут можна відслужити, та ще й підзаробити, — «прозою» аргументував Валентин Шипунов.

Усе так... Нібито... Але підступна думка й сьогодні не дає мені спокою. Сміливі, порядні хлопці достойно виконують військовий обов'язок. Потом і кров'ю своїми у найнебезпечнішій місцевості здобувають міжнародний авторитет Українській державі. Між іншим, світового рівня авторитет — і цього ніхто не заперечить. А держава чомусь не в змозі забезпечити їм компенсацію за ризик, хоча б наближену до світового рівня.

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГА

Певно, у своїй розповіді я не торкнувся ще багатьох важливих моментів. Наприклад, того, що годують солдатів дуже добре. Що своїми силами збудували лазню — цивілізація! Що в казармах затишно й тепло. Що стріляють усе-таки не щохвилини, і часом буває спокійно навіть на війні.

Що командування сектора ООН в Сараєві високо оцінює службу українського батальйону, з розумінням ставиться до того, що тривалий час перебувати в такому небезпечному місці один і той же батальйон не може. Тож сподіватимемося, що хлопців переведуть у тихіший куточок фронту. І що вони, миротворці, повернуться додому.

Дмитро ШКУРКО,
старший офіцер пресслужби Міністерства оборони України.

(Закінчення. Початок читайте в «ГУ» за 17 лютого).

Власкори повідомляють

Кишинів

І В МОЛДОВИ БУДЕ СВІЙ ПОРТ НА ДУНАЇ

Вихід у море через Дунай прагне забезпечити собі Молдова. В її розпорядженні лише 980 метрів придунайських берегів, але глибина річки тут сягає 20 метрів. Цього, на думку фахівців, достатньо, щоб сюди заходили морські судна водотоннажністю до 6 тисяч тонн.

Уряд Молдови планує будівництво річкового порту поблизу села Джурджулешти на південному кордоні республіки. Потужність його — 4,5 мільйона тонн вантажів на рік. У майбутньому Молдова матиме можливість використовувати дунайський порт для сполучення між республікою й країнами — постачальниками нафти. Будівництво розраховане на 3—4 роки і потребуватиме 40 мільйонів доларів.

Світлана ЧАЛА.

Бішкек

ЩОБ ЗАХИСТИТИ ПАМ'ЯТКИ

Власті Киргизстану виготовили 30 спеціальних охоронних знаків у вигляді металевих плит. Республіканський фонд «Киргиз жібек жолу» («Киргизький шовковий шлях») встановить їх на пам'ятках історії, культури та архітектури. У Киргизстані більш як п'ять тисяч таких об'єктів. Багато з них — світового значення. Охоронні плити мають напис трьома мовами: киргизькою, російською та англійською. Оскільки існують труднощі з фінансуванням цього проекту, в першу чергу їх встановлять на найвизначніших пам'ятках, зокрема на входах до ряду городищ, мавзолеїв, мечетей.

Цікаво, що в цьому зв'язку додасться клопоту місцевій міліції. Адже сьогодні в республіці нестримно розкрадають найрізноманітніші вироби з металу для переплавки і продажу за кордон. Приміром, нещодавно з бішкекського парку скульптури просто неба викрадено шість бронзових скульптур. Чотири з них згодом знайшли. А дві були вже, на жаль, переплавлені для вивезення металу до Китаю.

Євген ДЕНИСЕНКО.

А як у них!

ВТІШНОГО ПОКИ ЩО МАЛО

За даними Національної статистичної комісії Румунії, промислове виробництво у 1992 році впало в країні, порівняно з попереднім роком, на 21,8 відсотка і склало лишень 54 відсотки того рівня, коли при владі був Чаушеску.

Продуктивність праці знизилася більш ніж в два рази. Незалежно від того, що селянам повертають колективізовану землю, очікуваного пожвавлення сільськогосподарського виробництва не відбулося, інфляція склала 199 відсотків (у 1991 році — 233 відсотки). В кінці минулого року один долар можна було купити за 500 леїв за офіційним курсом, а на «чорному» ринку — за 700, хоча ще рік-півтора тому курс був 200 леїв за долар.

Позитивним моментом у розвитку економіки Румунії є те, що частка приватного сектора в національному валовому продукті вже складає 25 відсотків (20 — в 1991 році). Безумовно, це є результат першого етапу приватизації. Порівняно з 1991 роком на 13,6 відсотка збільшився обсяг експорту, а імпорту — лишень на 1,5, що, як відзначають експерти, також є добрим показником.

Спартак ТОЛОКА.

У парламентах світу

Зброю вилучають, але закону ще нема

На сесії парламенту Грузії прийнято постанову про створення спеціальної комісії, яка займеться відновленням Конституції республіки 1921 року та її переробкою. Головою цієї комісії депутати обрали главу держави Едуарда Шеварднадзе.

Парламент також знову розглянув питання про зброю. Цього разу на розгляд депутатів було винесено два проекти відповідного закону. Перший представлений урядом Грузії, а другий — альтернативний — підготовлений групою депутатів. Один з основних пунктів альтернативного проекту передбачає легалізацію наявної на руках у населення автоматичної зброї для здійснення контролю за її використанням. А урядовий проект дає право носити автоматичну зброю тільки представникам армії, органів правопорядку та деяких інших служб. Однак, незважаючи на наявність варіантів, після обговорення закон так і не було прийнято.

Тим часом у столиці республіки Тбілісі триває вилучення зброї в населення. Як повідомляє прес-центр грузинського МВС, лише з 13 до 15 лютого в мешканців міста конфісковано 37 її одиниць, в тому числі 6 автоматів, 11 пістолетів, 11 ножів, 4 гранати. А з 16 лютого Міністерство внутрішніх справ Грузії приступило до великомасштабної операції з вилучення зброї.

За повідомленням агенції «Іпринда — Подія».

Фотофакт

«ОЦІНКА» СУДУ—30 РОКІВ

Час від часу британську столицю струшують потужні вибухи. У магазинах, на центральних вулицях, автобусних зупинках, у метро спрацьовують «пекельні машинки», підкладені бойовиками з Ірландської республіканської армії (ІРА). Терористи таким чином намагаються примусити уряд Великобританії вивести військові частини з Північної Ірландії.

Природно, у сучасному світі, який оголосив тотальну війну тероризмові, подібні «акції» не мають, та й не можуть мати ніяких політичних наслідків. Наслідком їх є лише невинні жертви серед мешканців міста, потрощені автомобілі, будинки...

Тим часом лондонська поліція теж не сидить, склавши руки. За повідомленнями тамтешньої преси, англійським «боббі» вдалося заарештувати одного з організаторів терористичних актів ІРА у Лондоні Джеймса Каннінга. В його домівці знайдено майже півцентнера пластикової вибухівки, достатньої для виробництва 80 бомб, детонатори, годинникові пристрої. А ще у спеціальному схроні в саду — шість новеньких «калашникових». У 30 років ув'язнення «оцінив» діяння північноірландського бойовика суд, який днями завершився у лондонській тюрмі «Олд Бейлі».

* * *

На знімку: одна зі столичних вулиць відразу після вибуху, організованого людьми Каннінга.

Болгарський калейдоскоп

● З 16 лютого бензин в країні подорожчав на 50—60 відсотків. Зараз А-93 коштує 10,4 лева, що становить трохи менше, ніж півдолара. Болгарський віце-прем'єр Валентин Карабашев заявив, що мета уряду — наблизити ціни на паливо до світових. «У нас бензин був найдешевшим в Європі», — сказав він. Експерти вважають, що до такого кроку треба було вдатися ще 6—8 місяців тому. Однак уряд Філіпа Димитрова не захотів «брати вогонь на себе». Міністр соціального забезпечення Євгеній Матінчев прогнозує, що ціни на всі товари підвищаться щонайменше на 4 відсотки.

● Софійська фірма «Меридіан 22» організовує участь бізнесменів східноєвропейських країн у виставці «Експо Східна Європа-93», яка відбудеться 4—10 квітня в Лас-Вегасі. «Ідея проведення такої виставки належить американській компанії «Інтер-Трейд», — повідомила Радка Стаменова, президент фірми «Меридіан 22». — Наші торговці будуть мати можливість познайомитися з інвесторами та бізнесменами з США і Канади, показати свої вироби тощо. Адже Лас-Вегас — це не тільки місто розваг, але й центр міжнародного бізнесу».

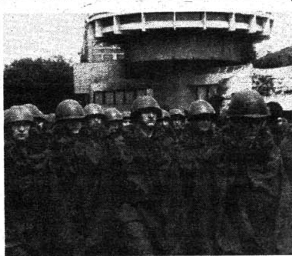
Пані Стаменова відправила запрошення у всі посольства колишніх соціалістичних країн. Україна залишиться поза виставкою, бо в Софії немає ні нашого посольства, ні бодай представника, до якого можна б було звернутися.

● Подав у відставку голова Національного банку країни професор Тодор Вилчев. Він авторитетний і компетентний фахівець, людина року (1992-го) Болгарії. До його думки прислуховуються політичні сили як зліва, так і справа. Питання його відставки парламентарії розглядатимуть не раніше, ніж через два місяці (до того часу він виконуватиме свої обов'язки).

Валютний ринок зреагував на це повідомлення блискавично. Нині курс «купівлі-продажу» становить 25,7—26,3 лева за долар, з тенденцією до росту.

● В центрі міста Перник (25 кілометрів від Софії) відкрився ресторан «Тодор Живков». При вході гостей зустрічає великий портрет вождя. Тут подають і улюбму страву Живкова — фарширований перець. Атмосферу часів розвинутого соціалізму відтворюють магнітофонні записи з колоритними промовами «тата», його праці на полицях. А оскільки на нинішньому «перехідному» етапі чимало болгар добром згадують живковський період, то перникський «Тодор Живков» навряд чи прогорить.

Підготував **Василь ЖУКІВСЬКИЙ.**

Армія

Честь маємо. А хліб?

Військовий прокурор ПрикВО генерал-майор юстиції В.Мельничук ознайомив колег і журналістів, що були запрошені на нараду за підсумками 1992 року, з невеселою статистикою. 44 відсотки всіх врахованих злочинів становлять ухилення від військової служби. Кількість таких злочинів зросла у 2,8 раза. Протягом 1992 року було 1040 втікачів, тобто мало не цілий полк гуляв, як сам собі знав. Про яку розбудову Збройних Сил України можна вести мову! Кожний п'ятий з числа тих, що скоїли злочини це — службова особа, наставник молодих воїнів. На нараді було зазначено, що за таких обставин зростає навантаження на військових прокурорів, розширюється коло їхніх обов'язків, однак саме минулого року вони опинилися у непевному становищі й думали не так за службу, як про своє майбутнє, долю сімей. Вони не отримали відповіді на головне запитання: чи буде збережено для офіцерів-юристів статус військовика! Як розв'язуватимуться кадрові питання?

— За період підпорядкування військових прокурорів Генеральній прокуратурі України ми не отримали від неї ніякої практичної чи методичної допомоги, — відзначив генерал-майор В.Мельничук. — Зате діставали по два завдання на один робочий день. Попри всі труднощі й тривоги військові прокурори округу торік повернули державі або перепинили розбазарювання майна на суму близько 107 мільйонів карбованців. Та у майбутнє офіцери-юристи дивляться без оптимізму. 28 кваліфікованих спеціалістів залишили роботу. Втім, надії на соціальний захист зажеврілі. На Львівщині створюється Офіцерський банк і Фонд соціальних гарантій військовиків і ветеранів Збройних Сил. Перший внесок зробив командуючий військами ПрикВО генерал-полковник В.Собков. Ідею підтримала обласна державна адміністрація. Банк і фонд, за задумом його засновників, зможуть фінансувати програми з перепідготовки звільнених у запас військовиків, будівництво житла, інші програми.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Мова

Порушуються права українців у Росії

До такого висновку дійшли учасники науково-практичної конференції, організованої Просвітою у Сумах

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ товариство Просвіта імені Тараса Шевченка дводенним десантом своїх повпредів у Сумах започаткувало цикл своєрідних науково-краєзнавчих студій, що торкаються як минулих, так і сучасних проблем того чи того краю нашої держави. Науково-практична конференція Слобідська Україна: територія, населення, культура, державність, що відбулася наприкінці минулого тижня на північно-східному пограниччі, якраз і стала заспівом цьогорічної науково-практичної просвітницької праці, без якої, очевидно, не може успішно відбуватися розбудова нашої державності. Принаймні, і нинішні лідери Просвіти, і столичні науковці, які брали участь у слобожанському десанті, залишилися задоволеними його підсумками.

— На цій конференції, — сказав голова правління Всеукраїнського товариства Просвіта Павло Мовчан, — ми вийшли далеко за межі науково-історичного прочитання проблем Слобожанщини. Ми вийшли на проблеми гостросучасні. Зокрема, йшлося про можливий варіант нового поневолення України. Бо симптоми неоколоніальної системи, в яку може бути втягнута Україна, досить виразно вимальовуються. Починаючи із засідань Верховної Ради і закінчуючи всіма тими рухами, які мають місце в тому чи іншому регіоні по всій Україні. Правда, в одних місцях вони менше дають взнаки, в інших — досить загострені. Хвалити Бога, Слобожанщина не хорує на ту недугу, хоч свої проблеми тут, безперечно, є.

На конференції в Сумах багато з виступаючих торкалися й іншої болючої теми, яку ми досі чомусь делікатно обминали. Тобто проблеми українців, які залишилися за межами свого краю, а тепер — і в іншій країні. Адже сама Слобожанщина значною частиною своєї території переходить в Росію, де живуть десятки тисяч українців, і, по суті, не мають навіть найменших можливостей для задоволення своїх культурно-духовних потреб. Ані шкіл, ані театрів, ані газет... І що, характерно, про це жодним словом не обмовилися наші колеги-журналісти з Останкіно чи Російського телебачення. Зате скільки бульок і відвертої дезинформації випускають вони з приводу видуманої ними примусової українізації й утиснення прав російськомовного населення в Україні. Справді бо: в чужому оці бачимо волосинку, а у власному — і тріски не помічаємо. Отже у своєму зверненні до Президента, Верховної Ради й уряду України учасники конференції вважали за потрібне записати і такий пункт: звернутися до Президента й уряду Росії з приводу порушення прав українців у Росії, відсутності шкіл з українською мовою викладання, літератури, газет українською мовою тощо, зокрема в Стародубщині, Слобожанщині, на Кубані.

До речі, запрошені активісти українських культурно-просвітницьких товариств з російської частини Слобожанщини так і не приїхали до Сум. Завадило їм це зробити, як пояснили на прес-конференції лідери Просвіти, вкрай погане транспортне сполучення. Адже через нестачу пального автобусні рейси між сусідніми обласними центрами двох держав практично припинені.

А що робиться для того, щоб українці на своїй Батьківщині відчували себе державними людьми?

— Мені здається, що робиться дуже мало, — продовжував П.Мовчан. — Багато було риторики, починаючи від Закону про мови й закінчуючи різними обіцянками. Мовляв, тимчасом розв'яжемо ту чи іншу проблему, що стосується шкільництва, старої емблематики, нових кадрів, а ситуація з утвердженням української мови як державної залишається невтішною.

І для виправлення цієї прикрої ситуації учасники конференції також пропонують конкретні рецепти. А точніше — запровадити обов'язкове атестування всіх державних службовців на предмет знання державної мови, розробити й прийняти положення про відповідальність посадових осіб за нехтування державною мовою під час виконання своїх службових обов'язків.

Як на мене, то не позбавлені сенсу й такі пропозиції: виступи депутатів Верховної Ради, які не послуговуються державною мовою, транслювати в ефір синхронним перекладом на українську. Та й взагалі виступи в парламенті недержавною мовою вважати порушенням Конституції України. Адже нічого подібного в цивілізованих країнах немає. Та й чи можна собі уявити, щоб хтось із депутатів сусідньої Росії виступив у парламенті... українською мовою — який би то рейвах здійнявся.

Пропонують просвітяни також скасувати Декрет Ради Народних Комісарів УРСР від 1938 року про обов'язкове вивчення російської мови. Справді, пора вже нам жити і за власними декретами, і власним розумом. Та й дії свої звіряти за часом державної незалежності.

А свою наступну науково-практичну конференцію Просвіта має намір провести наприкінці квітня у Харкові. Її тема: Слобожанщина: голодомор 1932-1933 років.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Право: факт і коментар

Директори а за ними й президенти

стають клієнтами полтавської міліції, яка наполегливо спростовує популярний афоризм про безсмертність мафії.

Упродовж останніх тижнів у тамтешній слідчий ізолятор прийшло поповнення з числа місцевих президентів, директорів, завмагів, а містом поповзли чутки про мільйонні хабарі, привласнені матеріальні цінності, гроші, валюту та інші зловживання заарештованих. За подробицями я звернувся до начальника міського управління внутрішніх справ Полтави підполковника міліції Валерія Корчукова.

— Справді, співробітники відділу захисту економіки від злочинних посягнь на чолі з майором Сергієм Черних за активної допомоги колег з обласного УВС реалізували оперативні сигнали й затримали кількох високопоставлених керівників. Зокрема, директора міськмолокозаводу Ландара і головного бухгалтера Часник, директора оптово-роздрібного об'єднання Будматеріали Безпалька й завідуючу складом-магазином Гармаш-Цимбалюк. Їх заарештовано, порушено кримінальні справи. Ще п'ять осіб з цих підприємств перебувають під слідством, хоч і на волі. Не порушуючи таємниці слідства, зазначу, що ці особи, вміло користуючись економічним хаосом і безконтрольністю, спритно перекачували безготівкові кошти в готівку, а затим ділили її. Причому йдеться не про якісь там десятки чи сотні тисяч купонів, а про мільйони викрадених у держави грошей. Зверну увагу лише на одну характерну деталь: майно, заарештоване в підслідних, довелося вивозити вантажівками. Тут і тонни цукру, і відеосистеми, і телевізори, інші товари народного споживання.

Досить показовим у цьому плані є арешт заступника директора Полтаваголовпостачу Слончака, який зберігав на балконі (як тільки він не обірвався) майже тонну цукру, шість телевізорів. Ці товари він купив за хабарі, що одержував за послуги, розподіляючи автомобілі.

Або інший приклад. Кукурудзяна олія, що її виготовляють на Полтавському олійноекстрактному заводі, надходить у продаж лише для хворих на цукровий діабет і то в обмеженій кількості. Тим часом директор заводського магазину Сигида зумів викрутити її аж 16,6 тонни (що перевищує річні фонди міста в 7-8 разів) і реалізував двом приватним особам за готівку. Продукцію вже вивезли з підприємства на військовий аеродром і підготували до відправлення на Кавказ. Але полтавська міліція схопила злодія за руку, і незабаром він стане перед судом.

Досить нашуміла в області й справа про хабарництво, зловживання керівництва виробничо-комерційної фірми Полтаванафтопродукти. Заарештовані її президент Гончаров, начальник заправних станцій і пунктів техобслуговування Пивовар, директор Кочубеївського філіалу Мотренко і ще кілька осіб. Ці королі бензоколонки гребли так, що навіть звиклі до всього оперативники немало подивувалися, коли у Пивовара, приміром, вилучили 34 автомашини, кілька телевізорів, відеосистем, автомобілів, — усього більш як на 10 мільйонів купонів. Дбали, як бачимо не лише за дітей і онуків, а й правнуків. Сьогодні, щоправда, чекають від них передач.

Кому на щастя, а кому на нещастя, список заарештованих можна продовжити. Отож боротьба триває.

Розповідь записав Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Медицина: думка депутата

«ГРА В ШАХИ»

Ніколи не полемізував би з юрисконсультом Міністерства охорони здоров'я України паном М. Бєлотєловим, якби викладена позиція в статті «І закон прийняли, і пообідати встигли» ("Голос України" від 29 грудня 1992 року) незалежно від того, чи хибна вона, чи правдива, дала зрозуміти громадянам України, медичним працівникам, фахівцям у галузі медичного права, яких у нашій державі на пальцях однієї руки можна полічити, як саме постраждає людина, порушиться її здоров'я, коли знайдуть реальне застосування ті чи інші статті Основ законодавства України про охорону здоров'я? Те, що справа не в конкретних статтях, ви прочитаєте нижче, а зараз повернемося до «Основ».

Автор статті вважає, що Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) не має бути спеціально уповноваженим центральним органом державної виконавчої влади в галузі охорони здоров'я, а разом з ним і управління місцевої державної адміністрації. І перераховує ще п'ять міністерств, діяльність яких безпосередньо зв'язана з впливом на стан здоров'я населення, зазначаючи, що від медиків здоров'я залежить лише на 10-15 відсотків. Юрисконсульт забув записати в перелік міністерств, що впливають на здоров'я населення, Міністерство економіки. Адже згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) в переліку чинників, від яких залежить здоров'я людини, на першому місці — реальний рівень заробітної плати. Воістину прагматичний підхід, але який достовірний. А Ви не знали, пане юрисконсульт, бо ви, даруйте, не спеціаліст у галузі охорони здоров'я. В «Основах» чітко записано: «Основу державної політики охорони здоров'я формує Верховна Рада України...» (ст. 13); «Реалізація державної політики охорони здоров'я покладається на органи державної виконавчої влади. Особисту відповідальність за неї несе Президент України» (ст. 14)". Ну скажіть мені на милість, хто ще може бути, крім Міністерства охорони здоров'я, «спеціально уповноваженим центральним органом державної виконавчої влади в галузі охорони здоров'я...» (ст. 15)? Який сенс давати такі повноваження іншим міністерствам і для чого їх записувати в «Основи законодавства...»? Адже невідомо, як довго буде існувати Міністерство праці, а такі Міністерства, як соціального захисту населення, Мінчорнобиль, можливо, будуть об'єднані в майбутньому з Міністерством охорони здоров'я. Для координації роботи усіх міністерств в частині їх впливу на здоров'я населення є Президент України, Кабінет міністрів, Віце-Прем'єр-Міністр, що веде охорону здоров'я і, нарешті, Міністерство охорони здоров'я зі своїм апаратом.

Тепер щодо порушення прав людини. Справді, в статті 10 записано: «Громадяни України зобов'язані: ... б) у передбачених законодавством випадках проходити профілактичні медичні огляди і робити щеплення». Чому так записано? Моментальний розлад здоров'я великої кількості людей загрожує національній безпеці країни і може вийти за кордони держави, якщо хвороба заразна. В таких випадках встановлюється карантин. Хіба можна не дати державі можливості спеціальним законодавчим актом встановити обов'язкові щеплення на певній території, певному контингентові, якщо це в інтересах, в першу чергу, самих громадян? А те, що в проекті Закону «Про санітарно-епідемічне благополуччя населення» вже хтось планує насильно щепити, ще нічого не означає. Проект — то ще не закон.

Хто не працював біля ліжка хворого, той не знає, що багато хворих людей приречені, помирають при свідомості, а інформація, яка міститься в історії хвороби, настільки явно відображає його реальний стан, що після ознайомлення з нею стосунки лікаря і хворого взагалі можуть стати неможливими. Не треба доводити, як це відіб'ється на стані хворого. Якщо інформацію лікар приховував свідомо, що негативно вплинуло на здоров'я пацієнта, то він буде нести за це відповідальність. І взагалі, порядок надання медичної інформації повинен бути відрегульований підзаконним актом. Відомо, що окремі хворі через свій характер тільки те й робитимуть, що копирсатимуться в історії хвороби й іншій медичній документації. Не треба нівелювати право лікаря при законодавчому регулюванні відносин між лікарем і хворою людиною. Це, що стосується 39 статті «Основ». Зауваження до 43 статті, де йдеться про згоду на медичне втручання, недоречні. В «Основах законодавства...» записано чітко: «У невідкладних випадках, коли реальна загроза життю хворого є наявною, згода хворого або його законних представників на медичне втручання не потрібна». Йдеться про випадки, які не можна відкладати, — це перше. І друге, коли є реальна загроза життю. Це означає, що поки медпрацівник домагатиметься згоди на відповідне втручання, хворий загине. Юристу, який не має медичної освіти, складніше тлумачити записану норму в «Основах законодавства...» Цю норму закладали юристи з вищою медичною освітою.

Хотів би запитати пана М. Бєлотєлова: чи відомі йому випадки з популярної чи спеціальної літератури, коли хворого привозили у непритомному стані в лікувальний заклад і для його врятування застосовували негайну трансплантацію...? Для чого юрисконсульту втручатися в ті правовідносини, де потрібно більше спеціальних, ніж юридичних знань? Буде розроблений і прийнятий окремий закон про трансплантацію органів, де буде чітко, з врахуванням світового досвіду, врегульовано відносини між донором і реципієнтом.

Перед тим, як перейти до розгляду інших звинувачень у порушенні прав людини, запитую себе, читачів і вас як опонента: «При законодавчому закріпленні суспільних відносин у галузі охорони здоров'я, яку тему ми як депутати Верховної Ради, члени Комісії з питань здоров'я людини, мали б ставити перед собою? Захищати право здорової людини не надавати конаючому на тротуарі будь-якої допомоги, чи захистити право потерпілого одержати таку допомогу від будь-кого?» І якщо автор статті дійшов до того, що його мораль ні з чим вищим не асоціюється, крім «Морального кодексу будівника комунізму» стосовно записаної норми закону, то це його проблеми. Ми бачимо в цій нормі той механізм, який змусить Міністерство охорони здоров'я, Міністерство освіти закласти в навчальні програми в середніх, середніх спеціальних, вищих навчальних закладів вивчення того, як надавати невідкладну допомогу потерпілому. Це стало б певним набутком нашої загальної національної культури. Для когось, може, це додаткові клопоти? Тоді вибачте. Ні члени Комісії Верховної Ради з питань здоров'я людини, ні робоча група не претендують на якусь ідеальність і непогрішність під час законотворчості. І, звісно, далекі від думки, що прийняті «Основи» в майбутньому не зазнають змін. Але ж треба дати час і подивитися, як у реальній дійсності запрацюють ті чи інші норми закону.

Тепер про те, що я Вам обіцяв напочатку. І це найцікавіше.

Якби з'явилися зауваження у спеціаліста в галузі права, який справді ознайомився з «Основами законодавства України про охорону здоров'я» після публікації в газеті, що це було б звичайне, цілком нормальне явище. І підлягало б вивченню, переосмисленню Комісією згаданих статей. Але ж юрисконсульт МОЗ активно працював над законопроектом, який приймався у першому читанні, був опублікований у пресі, обговорений спеціалістами і медичною громадськістю України і повністю перероблений в Комісії Верховної Ради з робочою групою фахівців. Із врахуванням тих зауважень, які надійшли в процесі широкого обговорення. Якщо врахувати, що зауваження автора статті «І закон прийняли, і пообідати встигли» не концептуальні, не змінюють суті «Основ законодавства...» — і якби навіть були враховані, нічого б докорінно не змінили, якщо звернути увагу на те, що юрист звинувачує авторів закону в некомпетентності, а також спікера Верховної Ради, юридичну службу Президента, які завадили, нібито, прийняти справжній Закон, то закономірно постає запитання: «В чому ж річ? Адже пан М. Бєлотєлов мав можливість працювати в Комісії над підготовкою законопроекту в другому читанні протягом декількох місяців.

Річ у тому, панове, що Міністерство охорони здоров'я, маючи повну монополію над усім, що є медичного у нашій державі, маючи право ініціативи, не зуміло створити групу фахівців або декілька груп, які могли б вносити в Кабінет міністрів, Верховну Раду України законопроекти. Ті, які насамперед регулювали б суспільні відносини в пріоритетних напрямках розвитку галузі. Коли ж законопроект був винесений на республіканську конференцію, куди були запрошені вчені медичних і науково-дослідних інститутів, керівники обласних управлінь охорони здоров'я, голови медичних комісій обласних Рад народних депутатів, і де законопроект, запропонований Комісією Верховної Ради України з питань здоров'я людини, був схвалений з певними зауваженнями, міністр охорони здоров'я Ю. Спіженко виступив наприкінці конференції і сказав, що на даному етапі взагалі закону не потрібно. Треба, мовляв, змінити Конституцію України, прийняти концепцію охорони здоров'я, а тоді вже братися до законотворчості. То чому, питається, міністр вносив у Верховну Раду законопроект для першого читання, якщо мав такі далекоглядні плани? І ще річ у тому, що МОЗ, не знаходячи альтернативних шляхів співпраці, вирішило будувати свої відносини з Комісією Верховної Ради України з питань здоров'я людини за принципом «гри в шахи». Причому, почало декілька партій на окремих дошках.

Я вважав, що одна партія гри після прийняття «Основ» вже закінчена. Виявляється, ні. Хто був на сесії, той, очевидно, пам'ятає, як вона проходила: заступник голови Комісії, народний депутат Олександр Костюк за трибуною, Міністр охорони здоров'я біля першого мікрофону, народний депутат Євген Короленко — біля другого, а М. Бєлотєлов — в ложі Кабінету міністрів. За два з половиною роки роботи у Верховній Раді не пам'ятаю, щоб міністр, коли закон приймається в другому читанні, блокував його прийняття, маючи нагоду все узгодити ще до винесення проекту на пленарне засідання. «Гра в шахи» закінчилася прийняттям «Основ законодавства...»

МОЗ не зрозуміло до цього часу, що з Комісією Верховної Ради з питань здоров'я людини не треба виступати в одному турнірі як з противником, а робити команду для вирішення державних проблем, які стоять перед охороною здоров'я. Може, свої корективи щодо МОЗ внесе Кабінет міністрів?

Мирослав МОТЮК,
народний депутат України, секретар Комісії Верховної Ради з питань здоров'я людини.

Культура

ШАНСИ Є В УСІХ,

але в Чернівці поїдуть найбільш професійно підготовлені виконавці

Поза всяким сумнів: Міжнародний конкурс імені В.Івасюка стане для виконавців сучасної української естрадної пісні нелегким іспитом на творчу зрілість. Та перш,ніж потрапити в Чернівці, молодим талантам доведеться, змагатися силами на обласних та зональних конкурсах. Як їтиме відбір виконавців з Кіровоградщини в турнірі українських соловейків, і який вплив матимуть ці заходи на піднесення престижу. української естради в області ми попросили розповісти начальника обласного управління культури Миколу Сиченка.

— Почнемо, певно, з моменту організаційного, — каже М.Сиченко. — Наприкінці січня ми спільно з управлінням у справах молоді держадміністрації утворили оргкомітет. Його співголовами стали начальник цього управління Людмила Єгельська та мій заступник Юрій Компанієць. Підібрали журі з професіоналів, які добре знаються на українській пісні. Це працівники філармонії, театрів, культосвітніх закладів, керівники відомих творчих колективів. Отже, добір на місцях буде досить суворий. Розробили положення для учасників конкурсу, розіслали його в райони.

— І це поки що все?

— Хочете сказати: розробили заходи та й чекаємо. Якраз ні. На початку лютого відбулося перше засідання оргкомітету. Визначили місця проведення відбіркових турів, домовилися з відповідними закладами та організаціями про приміщення, сучасну апаратуру. Обласний конкурс відбудеться в театрі ляльок.

— Чи відчувається сьогодні серед молоді потяг до української естрадної пісні?..

— Ви, можливо, і не повірите, але потяг молоді до естради дещо ослаб. Більше тут роблять погоду професіонали, а самодіяльні колективи тяжіють до фольклору. Певне, якась генетична потреба до відродження народних традицій, звичаїв, обрядів, багатющої народної пісенної культури. Це можна було б лише вітати, якби не одне але. Зменшення інтересу до української естрадної пісні не минає безслідно для нашої культури. Цю екологічну нішу заповнює російська, західноєвропейська та американська естрада, що не завжди йде на користь нашій духовності.

— Хочете сказати, що проведення конкурсів, які мають статус міжнародних, — справа корисна?

— Безперечно. Сам час вимагає піднести українську естраду до європейського рівня. Щоб вона могла успішно конкурувати із гастролерами, мала власну аудиторію, виховувала, леліяла українську поетичну душу, а не віддавала її на поталу чужорідним впливам. Та й сама розбурхана ситуація в суспільстві кличе нас пробудити в молоді інтерес до естрадної пісні — глибокої, ніжної, зворушливої...

— Хто, на вашу думку, може претендувати на поїздку до Чернівців?

— То вже вирішувати журі. І не тільки в Кіровограді. Адже Чернівцям передуватиме зональний конкурс, який відбудеться 10 — 11 квітня в Одесі. Туди поїдуть три переможці від нашої області. Думаю, добрі шанси є в колективу «Веселий настрій» та в молодих талантів з музично-педагогічного факультету педінституту.

— Побажаємо їм успіхів!

Розмову вів Микола ВОЛОК,
власний кореспондент «Голосу України».

Кіровоград.

Соціальний зріз

БІДНІСТЬ — НЕ ПОРОК,

але Прикро з нею виходити на люди

Глава харківської обласної держадміністрації Олександр Масельський підписав розпорядження Про заходи щодо соціального захисту населення області. Зумовлено воно перш за все різким погіршенням життєвого рівня населення, соціальною напруженістю в суспільстві, нагальною потребою захистити найменш забезпечені сім'ї, матерів і дітей, пенсіонерів.

Заходи передбачають припинити подальший спад виробництва, зберегти робочі місця, налагодити прямі взаємовигідні зв'язки з областями України, підприємствами держав СНД, сформувати обласний обмінний фонд матеріальних ресурсів в обсязі не менш як 10 відсотків від загалу продукції Харківщини для проведення бартерних операцій по забезпеченню народного господарства області необхідними матеріалами та сировиною.

Передбачено відкрити в області рахунок для благодійного збору коштів. У зв'язку з стрімким зростанням обсягів робіт по переобрахуванню пенсій, інших видів допомоги малозабезпеченим та престарілим людям, буде виділено додаткові приміщення для нормальної роботи органів соціального забезпечення, збільшено їх штати. Для поповнення пенсійного фонду намічено також створити резерв коштів у сумі 1,5 мільярда карбованців за рахунок вільних коштів фонду соціального страхування і фонду зайнятості, розширити мережу територіальних центрів, колгоспних Будинків ветеранів та відділень соціальної допомоги вдома. Громадянам, які найбільше потребують допомоги, виділятимуть кошти для комплектування харчових наборів, організації в їдальнях безплатних гарячих обідів. На підприємствах області розміщатимуть соціальне замовлення облдержадміністрації на виготовлення одягу та взуття для малозабезпечених.

За розпорядженням також зменшать на 50 відсотків вартість окремих видів молочних продуктів для дітей, зокрема молочних сумішей Малыш, Малютка та інших, для чого дотуватимуть їх, забезпечать харчуванням на пільгових умовах і безплатно окремі категорії хворих, у тому числі престарілих, інвалідів, дітей до 12 років. Керівникам підприємств рекомендовано виділяти пільгові путівки в будинки відпочинку та пансіонати пенсіонерам — колишнім працівникам цих підприємств.

Микола КОСИЙ,
власний кореспондент «Голосу України».

Харків.

Палац культури «Україна» **4,5 березня 1993 р.**

БЕНЕФІС АНДРІЯ ДЕМИДЕНКА

(20 років творчої діяльності)

відомого українського поета, лауреата Міжнародних та Всеукраїнських конкурсів

участь беруть зірки естради:

Дмитро ГНАТЮК, *н.а.України*

Микола ГНАТЮК, *н.а.України*

Василь ЗІНКЕВИЧ, *н.а.України*

Раїса КИРИЧЕНКО, *н.а.України*

Іван ПОПОВИЧ, *н.а.України*

Назарій ЯРЕМЧУК, *н.а.України*

популярний композитор **Олександр МОРОЗОВ**, з.а.Росії

Лілея ВОЛЯНСЬКА /Канада/

зірка театру та кіно

Богдан СТУПКА, *н.а. України*

заслужені артисти України:

Любов та Віктор АНІСІМОВИ, Оксана БІЛОЗІР, Віталій БІЛОНОЖКО, Лідія МИХАЙЛЕНКО, Лілія САНДУЛЕСА, Наталія СУМСЬКА, Ніна ШЕСТАКОВА, тріо бандуристок – Раїса ГОРБАТЕНКО, Любов та Лідія КРИВОРОТОВИ

лауреати міжнародних та республіканських конкурсів:

Іво БОБУЛ, Павло ЗІБРОВ, Ольга МАКАРЕНКО, Микола СВИДЮК

ВІА: **«ЕЛЕМА», «СВІТЯЗЬ», «КРАЯНИ»**

Телефон для довідок 216-41-62

СПОНСОРСЬКІ ВНЕСКИ НА 16.02.93:

Банк «УКРАЇНА» /м. Київ/	**1.500.000**
ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ /м. Київ/	**1.000.000**
АБ «INKO» /м. Київ/	**1.000.000**
ОРАНТА /Укрдержстрах/ /м. Київ/	**1.000.000**
МП «ЕЛЕМА» /м. Кировоград/	**854.564**
Банк «ВІДРОДЖЕННЯ» /м. Київ/	**650.000**
УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА /м. Київ/	**500.000**
САЛИВОНКІВСЬКИЙ ЦУКРОЗАВОД /Київська обл./	**500.000**
МП «ПОЛІЕДР» /м. Одеса/	**50.000**

МЕЦЕНАЦЬКІ ВНЕСКИ НА 16.02.1993:

ФІРМА «МЕРКУРІЙ» /м. Київ/	**4.000.000**

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СПОНСОР

ГРАДОБАНК

ПОНЕДІЛОК

22 лютого

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Наук.-поп. фільм «Останній шанс».
9.10 Мультфільм «Хочу Місяць».
9.20 Чарівний промінь.
10.10 Під дахом опери. Мистецький салон.
11.00 Клас-юніор-бізнес.
12.00 УТН.
12.10 Живе слово. Комп'ютер і мова.
16.00 УТН.
16.10 «Руки, ноги, туфельки». Вистава дитячої хореографічної школи.
17.25 Наук.-поп. телефільм «Українські письмена».
17.35 Моя ідея не вмре... М. Аркас.
18.05 Док. фільм «Супій... Ще назва є, а річки вже нема...».
18.15 Зірки жердини.
19.00 УТН.
19.20 Творче об'єднання «Громада» представляє: «Україна 1917—1920 р.р.», «Ближче до діла», «Острів душі».
20.15 Прем'єра.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.25 Акценти.
21.40 «Ай Ті енд Ті — телефонний зв'язок майбутнього».
21.50 Свідки.
22.20 Пектораль.
23.00 Душі криниця. Творчість Андрія Демиденка.
0.20 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай.
8.40 Худ. фільм «Калина червона».
10.30 Гол.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Цей упертий віслючок». Мультфільм.
11.30 Кафе-квартал.
12.20 Лижний спорт. Чемпіонат світу. 10 км. Чоловіки.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Мумі-троль і комета». Мультфільм. Фільм 1.
15.35 Куди ж нам плнвти?
16.05 Народні мелодії.
16.15 Фільми-призери 10 молодіжного фестивалю телепрограм: «Бережи його, диво Маріє» (Вірменія), «Вітер у гривах» (Беларусь).
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 НЕП.
17.55 Зоряний час.
18.35 Гол.
19.10 Прем'єра худ. телесеріалу «Горячев та інші». 4 серія.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Худ. фільм «Калина червона».
«Нова студія» представляє:
22.30 Бомонд.
22.45 Монтаж.
23.00 Новини.
23.20 Однак.
23.40 Крок до свободи.
23.45 Джем-сейшн.
0.40 Євгеник і...
0.55 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

8.50 Паралелі.
9.05 Телекросворд. Музбіржа.
9.35 XX століття в кадрі і за кадром. Ю. Райзман.
10.35 Козирна дама.
11.05 «Довга дорога додому». Худ. фільм (Японія).
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». П'ятнадцятирічний капітан.
16.15 ТрансРосефір. Оренбурзькі вечірки.
17.00 Спасіння-911.
18.00 Телефільм «Сни дитинства Георгія Морозова».
18.15 Проблема номер один.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Ганна Безулик.
19.10 Мультфільм «Пригоди Кадішона». 1 і 2 серії.
19.30 СІТ-3.
19.40 Американські автори. Джек Лондон (Уорлднет. США).
20.05 Знайомтесь: «Україна-моторс».
20.15 Візитка.
20.20 Худ. фільм «Чорний тюльпан» (Франція).
22.00 «Ток мюзик-шоу».
22.20 СІТ-3.
22.40 Фортуна. Комерційний огляд.
22.50 Зустрічі з В. Висоцьким.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

14.05 Мультфільми.
14.20 Худ. фільм «Золоті дукати привида».
15.55 Музична пауза.
18.50 Мультфільм.
19.00 Худ. фільм «Висота».
20.35 Тиждень фільмів київської студії «Самсон», презентація студії, короткометражні фільми «01», «Вестерн».
21.20 Худ. фільм «Хто такий Гаррі Крам?».

ВІВТОРОК

23 лютого

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Кінопрограма студії «Укртелефільм». Телефільми «Фермери», «Підприємці».
8.40 Фант-лото «Надія».
10.05 Доброго вам здоров'я. Лікар за покликанням.
10.35 Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Алгоритми роботи з табличними величинами. Розв'язування задач.
11.05 Мультфільм «Кругосвітня подорож Віллі Фога». 17 і 18 серії.
12.00 УТН.
12.10 Багатосерійний худ. телефільм «Бодетаун». 65 серія.
16.00 УТН.
16.10 Танцюють діти.
16.40 Освітній канал. Українська література. Т. Г. Шевченко. «Сон». Основи інформатики і обчислювальної техніки. Мова програмування. Паскаль.
17.40 Нокаут. Новини боксу і кікбоксингу.
18.10 Телефільм «Жінки з вулиці Бабин Яр». Фільм 1. («Укртелефільм»).
19.00 УТН.
19.20 Депутатський канал.
19.55 Док. телефільм «Мені наснився сон».
20.15 Зеленеє жито. Фольклорна програма.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Україна і світ.
21.55 Молодіжна студія. «Фантон».
22.40 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Серця трьох» (к/с ім. О. Довженка).
0.25 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Грає духовий оркестр Росії.
8.35 Прем'єра худ. телефільму «Ріка брехні». 7 серія (Польща).
9.30 «Горячев та інші». Худ. телесеріал. 4 серія.
10.00 «Марафон-15».
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини
11.20 К. Симонов. «Хлопець з нашого міста». Фільм-вистава.
12.50 «Людина на полустанку». Худ. телефільм.
14.00 Новини
14.25 Діловий вісник.
14.40 Блокнот.
14.45 Вибачте нам, фронтовики.
15.15 «Мумі-троль і комета». Фільм 2.
15.35 Наш музичний клуб.
16.15 Лижний спорт. Чемпіонат світу.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє: «Сторони світу».
17.50 Прем'єра худ. телефільму «Ріка брехні». 7 серія.
18.55 Тема.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Концерт присвячений Дню захисника Вітчизни.
23.25 Можливе все.
23.55 «Залишатися собою...». Про фільм «Ближнє коло» А. Кончаловського.
0.35 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.05 Музика крупним планом. Слов'янський симфонічний оркестр.
10.05 Ключ на старт.
10.25 На прем'єрі вистави «Наполеон Перший» у театрі ім. В. Маяковського.
11.25 Чемпіонат світу з лижних видів спорту. Жінки. 10 км.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост».
16.15 ТрансРосефір. Як живеш, Уфа?
17.00 Неопалима купина.
18.00 Парламентський вісник.
18.15 Студія «Нота бене».
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Фільм-концерт «Мелодія для флейти».
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 135 серія.
Студія «Укртелефільм» представляє:
20.15 Вільний селянин.
20.55 Оранта.
21.20 Стоп.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Зірки говорять.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Присяга.
22.45 На сесії ВР Російської Федерації.
23.00 Могікани. С. Філіппов.
23.30 Міжнародний джазовий фестиваль «Осінні ритми-92».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

14.15 Мультфільми.
14.45 Студія «Самсон»: презентація студії, фільми «01», «Вестерн».
15.30 Співає група «Машина часу».
18.50 Мультфільми.
19.00 «Люди та манекени». 1 серія.
20.10 Студія «Самсон»: фільми «З життя чудової людини тов. Грузилова», «Лютість».
21.00 Худ. фільм «Внутрішній космос».

СЕРЕДА

24 лютого

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Свічадо.
8.50 Молодіжна студія. «Фантон».
9.40 Мультфільм «Кругосвітня подорож Віллі Фога». 19 і 20 серії.
10.35 Шкільний екран. 11 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Програмне забезпечення ЕОМ.
11.05 Герб дарують віки.
11.40 Шкільний екран. 9 кл. Світова література. Лірика О. С. Пушкіна.
12.05 УТН.
12.15 Багатосерійний худ. телефільм «Бодетаун». 66 серія.
16.00 УТН.
16.10 «Котигорошко». Лялькова вистава.
17.30 Душа твоя озирнулася... Живописець Сергій Пустовойт.
18.00 Прем'єра телефільму «Жінки з вулиці Бабин Яр». Фільм 2 («Укртелефільм»).
19.00 УТН.
19.20 І знову про дифтерію.
19.50 За і проти.
20.15 Чемпіонат України з настільного тенісу.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Акценти.
21.50 Давони Чорнобиля. Три долі.
22.25 Заньківчанам — 70.
0.35 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 «Крила, ноги і хвости». Мультфільм.
8.25 Прем'єра худ. телефільму «Ріка брехні». 8 серія.
9.20 Ж. Сіменон. «Мегре вагається». Телевистава. Частина 1.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 ...До шістнадцяти і старші.
12.00 Мультфільм.
12.20 Лижний спорт. Чемпіонат світу. 15 км. Чоловіки.
14.00 Новини
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Мумі-троль і комета». Фільм 3.
15.35 Клуб — 700.
16.05 Прем'єра док. фільму «Арія».
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Естонія сьогодні.
17.50 Прем'єра худ. телефільму «Ріка брехні». 8 серія.
18.50 Мініатюра.
19.00 Громадська думка.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Громадська думка.
21.00 Телезнайомство. Урмас Отт розмовляє з прем'єрміністром Республіки Естонія М. Лааром.
21.50 Вперше на екрані. Худ. фільм «Таксі-самба».
23.05 Новини.
23.30 Л-клуб.
0.10 Хіт-майстер 50/50. Портрет групи «На-На».
0.50 Прес-експрес.
1.00 Ж. Сіменон. «Мегре вагається». Телевистава. Частина 1.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.15 Кіпрас Мажейка. Репортажі з «Малої Європи».
9.45 Кабаре «Нісенітниця».
10.55 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 135 серія.
11.45 Антракт.
12.10 Відкритий світ. На батьківщині Ісламу.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». Музичний клас.
16.15 ТрансРосефір. Далекий Схід.
17.00 Християнська програма.
17.30 «Все життя з простягнутою рукою...».
18.00 Вечори в Домі Гоголя.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Науково - популярний телефільм «Золоте гаптування».
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 136 серія.
20.15 Театр тіней. «Прилипали».
20.55 Музика як слово. Маестро з Покуття.
21.25 Док. телефільм «Соната».
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Зірки говорять.
22.25 Спортивна карусель.
22.35 Екран кримінальних повідомлень.
22.40 На сесії ВР Російської Федерації.
23.10 Екзотика.
0.10 Чемпіонат світу з лижних видів спорту. Двоєборство.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.55 Мультфільми.
14.10 Студія «Самсон»: фільми «З життя чудової людини тов. Грузилова», «Лютість».
15.00 Співає Володимир Кузьмін.
18.50 Мультфільм.
19.00 Телефільм «Люди та манекени». 2 серія.
20.15 Студія «Самсон»: фільми «Історія пані Івги», «Тест для молодят».
21.10 Відеомузика.

ЧЕТВЕР

25 лютого

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Худ. фільм «Три Марії та Іван».
9.10 Артистичне казино.
9.55 «СВ — сімейний варіант».
10.25 В органному залі.
11.05 Мультфільм «Кругосвітня подорож Віллі Фога». 21 і 22 серії.
12.00 УТН.
12.10 Багатосерійний худ. телефільм «Бодетаун». 67 серія.
16.00 УТН.
16.10 Канал «Д».
17.10 Освітній канал. Фізико-математична школа. Підсумки математичної олімпіади. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Запис мовою Паскаль алгоритмів роботи з графічною інформацією.
18.10 Док. телефільм «Справа честі».
18.30 Телефон.
19.00 УТН.
19.20 «Право». Телерадіоканал.
20.15 Живе слово.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Театральні проекти Геннадія Татарченка.
22.05 Молодіжна студія «Гарт».
23.05 Яблуко спокуси.
23.35 Чемпіонат України з плавання.
0.05 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Мультфільм.
8.25 Прем'єра худ. телефільму «Ріка брехні». 9 серія.
9.25 Ж. Сіменон. «Мегре вагається». Телевистава. Частина 2.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Прем'єра док. телефільму «Капітан з «Благодатної».
12.20 Лижний спорт. Чемпіонат світу. Естафета 4×5 км. Жінки.
13.30 «Каштанка». Мультфільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Олеся і компанія.
15.45 Джем.
16.20 Це ви можете.
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші.
18.05 Прем'єра худ. телефільму «Ріка брехні». 9 серія.
19.00 Портрет на тлі. Рік в ефірі.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Опера В.-А. Моцарта «Чарівна флейта». Прем'єра вистави Маріїнського театру. У перерві — 23.00 Новини.
0.30 Прес-експрес.
0.40 Ж. Сіменон. «Мегре вагається». Телевистава. Частина 2.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.05 Якщо вам після...
9.35 Екзотика.
10.35 Програма «03».
11.05 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 136 серія.
11.55 Так і живемо.
12.25 Ні від кого не залежне лялькове ТБ.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
15.45 Там-там-новини.
16.00 ТрансРосефір. Уральський варіант.
16.45 М-трест.
17.00 Прем'єра док. фільму «Крісло для польоту».
17.40 У спорткомплексі ЦСКА.
17.50 «Свято на Васильївській». Вручення кінопризів ім. С. Ейзенштейна.
18.45 Київська панорама.
Студія «Укртелефільм» представляє:
19.05 Погляд ззовні.
19.25 Свято кожного дня.
19.35 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 137 серія.
20.25 Хроно. У світі авто- і мотоспорту.
21.00 Баскетбол. Кубок європейських чемпіонів. «Динамо» (Україна) — «Печ» (Угорщина).
22.20 Зірки говорять.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Екран кримінальних повідомлень.
22.40 На сесії ВР Російської Федерації.
23.10 Ювілей Аскольда Макарова.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.50 Мультфільми.
14.20 Студія «Самсон»: фільми «Історія пані Івги», «Тест для молодят».
15.15 Співає Стінг.
18.50 Мультфільм.
19.00 Телефільм «Люди та манекени». 3 серія.
20.30 Студія «Самсон»: фільми «Неосяжне», «Панове, врятуємо Місяць!».
21.30 Худ. фільм «Острів дракона».

П'ЯТНИЦЯ

26 лютого

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Худ. фільм «Серця трьох».
9.45 Г. О. Тюменєва. Творчий портрет.
10.05 Молодіжна студія «Гарт».
11.05 Мультфільм «Кругосвітня подорож Віллі Фога». 23 і 24 серії.
12.00 УТН.
12.10 Багатосерійний худ. телефільм «Бодетаун». 68 серія.
16.00 УТН.
16.10 «Снігова королева». Вистава Черкаського дитячого колективу.
17.10 Наша дитина.
17.40 Веселі музики.
17.50 Прем'єра наук.-поп. фільму «Слов'янський детектив» («Київнаукфільм»).
19.00 УТН.
19.20 Урядовий вісник.
19.50 Прем'єра док. телефільму «Я стійко кріпився...». (Микола Тригуб).
20.15 Концерт старовинної музики. Ансамбль «Канон».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Літературно - мистецька студія «Основа», «Золотослов».
22.20 Арт-майдан. Любов... Любов... Любов... Ліричні дуети. Жінка року — діяч XX сторіччя. Співають драматичні актори. Християнська благодійна музична школа «Гармонія».
23.50 УТН.
0.00 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Може, іншим разом».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Веселі нотки.
8.35 Худ. телефільм «Райський сад».
10.00 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Генеральна репетиція». Худ. телефільм. 1 і 2 серії.
13.30 «Перший поцілунок». Короткометражний худ. телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Блокнот.
15.10 Худ. телефільм «Райський сад».
16.30 Золоті розсипи.
16.50 Справа.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє: «Золота середина».
17.45 Людина і закон.
18.15 Вагон-03.
18.45 Поле чудес.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Людина тижня.
20.55 Прем'єра худ. телефільму «Чорне світло» із серіалу «Китаєць» (Франція).
«ВІД» представляє:
22.30 Політбюро.
23.00 Новини.
23.20 Музобоз.
0.00 Майданчик обозу.
1.00 Прес-експрес.
1.10 Футбол. На шляху до Уемблі.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

10.05 У світі тварин.
11.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 137 серія.
11.55 Репортер.
12.10 Ретро-шлягер.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
15.30 Телебіржа.
16.00 Там-там-новини.
16.15 Мінарет. Релігійна програма для мусульман.
16.30 ТрансРосефір. Де зимує літо.
17.00 «Чудові моменти Діснеєвської мультиплікації». Мульт-шоу.
17.50 «Между любовью и любовью распят мой век». М. Цветаєва.
18.45 Київська панорама.
19.05 Грає П. Полухін (гітара).
19.25 Класичні фільми Голлівуду. «Його дівчина П'ятниця». Кіномедія.
21.05 Бумеранг. Телешоу.
Студія «Укртелефільм» представляє:
22.20 Стоп-токінг. Інтерв'ю з режисером Т. Левчуком.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.45 Мультфільм «Фантазія».
15.30 Студія «Самсон»: фільми «Неосяжне», «Панове, врятуємо Місяць!».
16.30 Музична пауза.
18.45 Мультфільми.
19.00 Телефільм «Люди та манекени». 4 серія.
20.20 Студія «Самсон»: фільми «Айтварас», «Союз одноцілих».
21.10 Худ. фільм «Робот-поліцейський».

СУБОТА
27 лютого

І ПРОГРАМА УТ

9.30 Барви. Фольклорне свято на Донеччині.
10.30 Док. фільм «Створи себе».
10.40 Телетехнотека.
11.00 Яблуко спокуси.
11.30 Сім «Я».
12.00 Від міста до міста.
13.30 Доорого вам здоров'я. Відповіді на листи телеглядачів.
14.00 Вервиця.
14.30 Еники-Беники. Телегра для дітей.
15.00 УТН.
15.10 Мультфільм «Д'Артаньгав і троє псів-мушкетерів». 13 і 14 серії.
16.00 Менора.
16.45 На всі руки майстер.
17.00 Надвечір'я. Передача для людей старшого віку.
18.00 Наше коло.
18.30 Клуб 700. Міжнародна християнська програма.
19.20 Хроніка МВС.
19.35 Багатосерійний худ. телефільм «Бодетаун», 69 і 70 серії.
20.30 Рідна мова. Відповіді на листи.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.25 Плеяда.
22.30 Вікно в Америку. Спільна програма «Голосу Америки» і телекомпанії «Уорлднет».
23.00 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Кінець старих часів».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.10 «Марафон-15» — малятам.
8.35 Бумеранг.
9.05 Автограф по суботах.
9.35 Медицина для тебе.
10.15 Книжковий двір.
10.55 Прем'єра док. фільму «Червоний космос».
11.25 Грай, гармонь.
11.55 Військове ревю.
12.15 Прем'єра худ. телефільму «Світ в іншому вимірі».
13.30 Прем'єра док. телефільму «Новели про демократію».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра док. телефільму «Обитель Іоанна Богослова».
14.45 Центральний експрес.
15.25 Мультфільми «Ну, постривай». 3 і 4 випуски.
15.50 Спортивна програма «Ультра — сі».
16.50 Червоний квадрат.
17.30 У світі тварин.
18.20 «Оба-на-Угол»-шоу.
18.50 Прем'єра худ. телефільму «Команда» (США).
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра худ. телефільму «Королівська лава VII».
21.20 Московський біг-бенд Г. Гараняна.
22.15 Авторська програма
23.00 Новини.
23.25 Розважальна шоу-програма.
0.25 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Спалені гроші» (Франція).
1.45 Футбол. «На шляху до Уемблі».

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.25 Фольклор. Подорож по Росії.
9.55 Прем'єра мультфільму «Дораемон» (Японія). 24 серія.
10.10 Як жити будемо?
10.55 Пілігрим.
11.40 Чемпіонат світу з лижних видів спорту. 30 км.
13.00 Вісті.
13.25 Чемпіонат світу з лижних видів спорту. 30 км.
13.45 Селянське питання.
14.05 Шарман-шоу.
16.00 Золота шпора.
16.30 Футбол без кордонів.
17.25 Мульти-пульти.
17.35 Парламентський вісник.
17.50 Студія «Сатирикон». «Рік за два». Р. Карцев.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 Мультфільм «Пригоди Кадішона» 3 і 4 серії.
19.40 Мультфільм «Подорож Гуллівера». (Із колекції МП «Алеся»).
20.05 Хіт-рік.
21.00 Худ. фільм «Операція «И».
22.40 Віннер... до.
22.50 Історія «Айрон Мейдон». Частина 1.
23.25 Віннер... після.
23.45 Ад лібітум.
0.15 Чемпіонат світу з лижних видів спорту. Стрибки з 70-метрового трампліна.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.10 Мультфільми.
13.40 Студія «Самсон»: фільми «Айтварас», «Союз одноногих».
14.30 Відеомузика.
17.55 Мультфільми.
18.05 Студія «Самсон»: фільми «Іван А», «У тій сфері небес...».
18.45 Худ. фільм «Тридцять три».
20.05 «35 хвилин джазу».
20.40 Худ. фільм «Життя пахне».

НЕДІЛЯ
28 лютого

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Таланти твої, Україно. Донецькі самоцвіти. Концерт майстрів мистецтв та художніх колективів Донецької області.
11.40 Основа. Історичні фрески Ліни Костенко.
12.25 Розстріляний вертеп.
13.00 Для маленької компанії. Мистецька програма для дітей.
14.00 Зичимо щастя.
15.00 УТН.
15.15 Село і люди.
16.00 На варті.
16.45 Канал «Д».
17.45 Запрошують юні музиканти. Дж. Гершвін. «Блакитна рапсодія».
18.05 Свічадо.
19.00 УТН.
19.20 Багатосерійний худ. телефільм «Бодетаун». 71 і 72 серії.
20.10 Віденські ритми.
20.30 Мультфільм «Літаючий будинок». 10 серія.
21.00 «Кінопроба». Телегра.
22.00 Будьте з нами.
23.30 Худ. фільм «Зломщик».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

7.00 Година сили духу.
8.00 Центр.
8.30 З ранку раненько. Прем'єра мультфільму «Денвер — останній із динозаврів» (Франція).
9.00 Доки всі вдома.
9.30 Ранкова зірка.
10.20 Прем'єра телефільму для дітей «Пригоди Чорного Красунчика».
10.45 Прем'єра док. телефільму «Хокей Анатолія Тарасова». Фільм 3.
11.40 Розумники й розумниці.
12.20 Лижний спорт. Чемпіонат світу, 50 км. Чоловіки.
13.00 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Діалог у прямому ефірі.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Живе дерево ремесел.
15.55 Прем'єра мультфільмів «Каспер і його друзі» (Англія). «Справжні мисливці за привидами» (США).
16.50 Панорама.
17.30 Телелоція.
17.45 Новини.
18.00 «Дядя Ваня та інші».
19.00 Лижний спорт. Чемпіонат світу, 50 км. Чоловіки.
19.30 Російський бізнесмен-92. Кращий банкір року.
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Продовження передачі «Російський бізнесмен-92. Кращий банкір року».
23.00 Новини.
23.25 Нині. Релігійна програма.

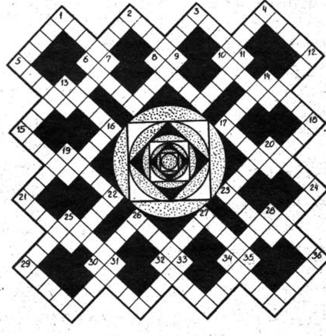
ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.55 Ати-бати...
10.25 Телекросворд.
10.55 Музей кіно. «Нащадок Чінгіз-Хана». Худ. фільм.
12.40 Селянське питання.
13.20 Не вирубати...
13.35 Зоряний матч НБА.
14.35 Танцювальний марафон.
15.20 Познер і Донах'ю.
15.50 Біла ворона.
16.50 Чарівний світ Діснея. «Нові пригоди Вінні-Пуха». «Чорний плащ».
17.40 Паризькі діалоги.
18.00 Наук.-поп. фільм «Леся Українка. «Лісова пісня».
18.30 Обличчям до столиці.
19.00 Візитка. Олена Косяченко.
19.05 Мультфільм «Пригоди Кадішона». 5 і 6 серії.
19.40 Романтична хвиля.
20.30 Сиди і дивись.
20.40 Візитка.
20.45 Худ. фільм «Дванадцята ніч».
22.15 «Марія-шоу».
22.40 Містер Ікс.
23.10 Дорослі, як діти.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.25 Мультфільми.
13.00 Студія «Самсон»: фільми «Іван А», «У тій сфері небес...».
13.40 Співає Кріс де Бург.
18.25 Студія «Самсон»: фільм «Тихий жах».
19.40 Інформаційна програма «Рулетка».
19.55 Худ. фільм «Злодійка».

КРОСВОРД

ПРАВОРУЧ: 1. Птах із жіночим обличчям і жіночими грудьми у давньоруській літературі. 2. Видатний давньоруський князь, який об'єднав Галичину й Волинь у одне князівство. 3. Сатирично-гумористичний тижневик, що виходив у Львові в 1933—39 роках. 4. Один з найвідоміших полковників Богдана Хмельницького. 5. Поема Тараса Шевченка. 6. Німфа ріки чи озера у давньогрецькій міфології. 8. Футбольна команда першої ліги. 10. Спортивна гра. 13. Стародавнє царство в Ірані, завойоване державою Ахеменідів. 14. Місто на Житомирщині, у якому збереглася церква, побудована Милонігом. 15. Сильне захоплення, завзяття, гарячковість. 17. Закон відплати в індійських релігійно-філософських системах. 19. Коштовний камінь. 20. Цінний папір. 21. Український хімік, академік АН України. 23. Тип вірша. 25. Футболіст івано-франківського «Прикарпаття». 26. Священна книга мусульман. 27. Відомий з «Патерика» варяг, чий золотий пояс став еталоном при побудові Успенського собору в Києво-Печерській лаврі. 28. Велика княгиня київська. 29. Видатний український поет. 30. Залізнична станція на Чернігівщині, де в січні 1918 року відбувся бій українських січових стрільців з бандами Муравйова. 32. Угорський композитор, автор понад тридцяти оперет. 34. Часопис, що видавався у Львові та Коломиї в 1890—95 роках Михайлом Павликом та Іваном Франком.

ЛІВОРУЧ: 1. Одне з двох давньопалестинських міст, покараних Богом за розбещеність їхніх жителів. 2. Видатний український поет-гуманіст XV—XVI ст., який писав латиною. 3. Фортеця, збудована поляками в 1635 році з метою ізоляції Запорожжя і зруйнована в цьому ж році Сулимою та Павлюком. 4. Збірка поезій Емми Андієвської. 7. Стійка спільність людей, що історично склалася. 9. Опера Вінченцо Белліні. 11. Місто у Франції, у якому Анна Ярославна брала шлюб з Генріхом І. 12. Італійський архітектор, автор проекту будинку ЮНЕСКО у Парижі. 13. Індоєвропейський бог Сонця і мирного договору, ім'я якого є складовою частиною імені Володимир, що в часи Київської Русі було князівським. 14. Вид феодальної земельної ренти. 16. Давньоукраїнська назва рубина і сапфіра. 18. Новела Марка Черемшини. 19. Український гетьман у вигнанні, автор першої української Конституції. 20. Стиль у західноєвропейській архітектурі та мистецтві. 22. Полковник УПА, командуючий військами УПА на Волині. 24. Бог Сонця, весняного рівнодення у давньоукраїнській міфології. 25. Стиль у мистецтві, орієнтований на минуле. 26. Вільна людина, захисник України. 27. Раптове короткочасне посилення вітру. 28. Кругле приміщення для музичних змагань у Стародавній Греції 31. Стиль спортивного плавання. 33. Стародавнє музичне безлінійне письмо. 35. Точка небесної сфери, протилежна зеніту. 36. Одна з найдавніших держав Дворіччя, що виникла на руїнах Шумеру.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, НАДРУКОВАНИЙ 5 ЛЮТОГО

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Лукаш. 5. Бубка. 8. Амаду. 9. Куліш. 10. Рулет. 11. Кребс. 12. Коала. 15. Аракс. 18. Космополітизм. 19. Козак. 22. Косач. 25. Агора. 26. Шамот. 27. Радом. 28. Опіум. 29. Аркан. 30. Аймак.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Лекок. 2. Калка. 3. Шашка. 4. Палеозоологія. 5. Бурса. 6. Балта. 7. Аттіс. 13. Олово. 14. Лімфа. 16. Ретро. 17. Казна. 19. Кішка. 20. Замок. 21. Катон. 22. Карма. 23. Содом. 24. Чумак.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.
Загальний тираж 769.353.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311032.